

Новы Час

СУСЕД БОГА

Стар. 14

РЭВАЛЮЦІЯ ПАКУЛЬ НЕ ПРАГНАЗУЕЦЦА

Чаргавае сацыялагічна апітанне Незалежнага інстытута сацыяльна-эканамічных і палітычных даследаванняў (НІСЭПД), зарэгістравана ў Літоўскай Рэспубліцы, паказала падзел грамадства па шэрагу пытанняў.

||||| Стар. 4

ЧАТЫРНАЦЦАЦЬ ЗАБІТЫХ БІСКУПАЙ

Каталіцкая грамада краіны баскай патрабуе бенефікацыі забітых франкістамі біскупаў. Кірауніцтва іспанскага каталіцкага епіскапату рэзка супраць.

||||| Стар. 13

ВЯРТАНННЕ СТРАЧАНЫ СПАДЧЫНЫ

||||| Стар. 15

ЧЫТАЙЦЕ

Ў НАСТУПНЫМ НУМАРЫ!

Нарыс Марыі Мартысевіч

Актарка і спявачка
Ганна Хітрык

З цыклу «Новая генерацыя»

► РОЗДУМ

МИРАЖЫ ЛІБЕРАЛІЗАЦІИ

Вольга Хвойн

**Ваўкаўскі прадпрымальнік
Мікалай Аўтуховіч на знак
пратэсту супраць яго арышту
трымаў галадоўку ў следчым
ізаляторы на Валадарскага
дзеяўноста адзін дзень.
Хрыстос галадаў у пустыні
корак дзёй дзеля роздуму,
Аўтуховіч галадаў дзеля
справядлівасці. Але пакуль яе
не дамогся.**

На словах адваката Паўла Сапелкі, стан здароўя Аўтуховіча «крытычны». «Ён ужо дайшоў да таго, што кохны яго рух пі перамішчэнне даюца з сілаю і адгукаюцца спадасію», — передае слова адваката БелаПАН. Мікалай Аўтуховіч спыніў галадоўку ў адказ на просьбы адваката. «Мне Аўтуховіч патрэбныя як яшчэ адзін бок у судзе, бок абароны, — сказаў адвакат. — Справа ўжо падышла да таго моманту, калі трэба знаёміцца з ёй, выпрацуваць пазыцыю абароны. У галадаючым стане Аўтуховіч паўнавартасна гэтага зрабіць не можа».

Мікалай Аўтуховіч, Юрый Лявончук і Уладзімір Асіпенка ў СІЗА ад 8 лютага. Аўтуховіч, патрабуючы перадачы справы ў суд або вызвалення пад падпіску аб нівыездзе, тримаў галадоўку ад 16 красавіка. У адказ — прапаг следства некалькі разоў, трансферамацыя аўбінавачвання. Справа пра падпал дома міліцыянта ў Ваўкаўску, якую многія праваабаронцы першапачатковая лічылі надуманай і палітычнай матываванай, плаўна і нечакана перацікла ў падазрэнні ў тэрарызму. Ціпер Мікалаю Аўтуховічу інкрымінуюць падрыхтоўку замаху на кіраўніка Гродзенск

кага аблвыканкама Уладзімера Саўчанку і намесніка міністра падаткаў і збораў Васіля Каменку. Таксама падазроімі па гэтай справе праходзіць Аляксандр Ларын — былы работнік фірмы «Ніка-транс», якой капітальні кіраваў Мікалай Аўтуховіч.

Грамадзянская супольнасць, праваабаронцы, журналісты даўно б'юць у званы. Афіцыйная Еўропа, у якой улады Беларусі выгандліўваюць з палітвізінью крэдыты і сіброўства, выказываюць сваю занепакоенасць і настойваюць на тэрміновым правядзенні адкрытага і спрадвілага суда. Рэжым працягвае сваю палітыку набівання конштату. На дніх 28 палітычных і грамадскіх дзеячяў передадзілі паслу Рэспублікі Польшча ў Беларусі Генрыку Літвіну ліст, у якім выказываюць занепакоенасць у сувязі з трохмесячнай галадоўкай Мікалая Аўтуховіча. Аўтары звернуту адзначаюць, што жыццё Аўтуховіча, які паводле праваабаронцаў з'яўляецца палітвізнем, пагражает смяротная небяспека. Падпісанты лісту просяць спадара Літвіна давесці гэту інфармацыю да прадстаўнікоў дыпламатычных місій іншых краін Еўрасаюза, каб паўплываць на беларускія ўлады і выратаваць жыццё Мікалая Аўтуховіча. Да прадпрымальніка яны звязтліваюцца словамі: «Спыніся галадаць, такім способам у Беларусі яшча ніхто нічога не дамогся».

Разам з tym пасол Генрык Літвін на прэс-канферэнцыі ў Мінску заявіў, што «Польшча дзеяйнічае як сябар Еўрасаюза. І ў межах Еўрасаюза прымаюцца канкрэтныя раешэнні, ініцыятывы, якія сыходзіць з гуманітарнага пункту гледжання. Існуе строгі прынцып, што па справах, якія адносяцца да кампетэнцыі ЕС, каментары і тлумачэнні дае краіна, якая старшынствуе. Асобных ініцыятыў па гэтай справе ў

Мікалай Аўтуховіч

Арцём Дубскі

Польшчы не было». Размаўляць пра справу Аўтуховіча спадар Літвін парадзіў з паслом Швецый, Францыі, якая цяпер кіруе ў Еўрасаюзе. На карце стаяла жыццё чалавека, а чыноўнікі гулялі ў блюрократыю.

Адной рукой аддаваць, другой — забіраць. Такі прынцып сённяшніх улады. Не паспей выйсці на славоду грамадзянін ЗША Эмануіл Зельцэр, як за краты трапіў Арцём Дубскі — удзельнік леташніх акцыяў пратэс-

ту прадпрымальнікаў. 7 ліпеня суд Асіповіцкага раёна асудзіў моладзевага актыўіста да года пазабуйлення волі ў выпраўленчай калоніі агульнага рэжыму. Кайданкі на хлопца надзелі ў залі суда. Дубскага аўбінавацілі ў парушэнні артыкула 415 Крымінальнага кодакса Рэспублікі Беларусь — ухіленне ад адбіцця пакарання ў выглядзе абмежавання волі. У красавіку 2008 года Арцём Дубскі разам з 14-ю актыўістамі быў асуджаны на артыкуле 342 Крымінальнага Кодэкса за ўдзел у мірнай акцыі пратэсту прадпрымальнікаў у Мінску. Сёлета міжнародная праваабарончая арганізацыя Amnesty International прызнала Арцёма Дубскага і яшчэ 11 чалавек, якія адбываюць пакаранне ў выглядзе абмежавання волі па гэтай крымінальнай справе, візіямі сумлення. Так, магчыма Дубскі парушаў рожым «хатніх» хіміі. Але калі пачынаць спачатку, то вялікія пытанні ёсць да справядлівасці першага прысуду. Адзін нематываваны вырак нарадзіў другі. У чалавека скамечаны лёс, але ў рэжыму свае мэты і планы. План схеме, якая вельмі нагадвае гандаль за ложнікамі: спачатку набраць за краты людзей, пасля з выгодаю для сябе іх «прададаць». Усё роўна ў цяперашнім Беларусі крайніх ніхто не знойдзе, ды і шукаць не будзе.

Еўропа патрабуе саступак, разформаў: у эканоміцы палітыцы, галіне СМІ. Этыя патрабаванні былі выказаны і ў апошнім разалочні ПАСЕ па Беларусі. Можна ўявіць, колькі словаў вітання пачуе афіцыйныя Мінск, калі праз некалькі месяціў выпусціць на волю Дубскага, калі «слітвец» з Аўтуховіча. І ніякія працы па паліпшэнню іміджу рабіць не трэба. Фабрыка па вытворчасці міражу лібералізацыі працуе спраўна.

ФАКТЫ, ПАДЗЕІ, ЛЮДЗІ

2

▼ НАВІНЫ РЭГІЁНАЎ

ГЕРМАНОВІЧЫ. СУСТРЭЧА КРАЯЗНАУЦАЎ

У вёсцы Германовичы прыйшла Віцебская абласная канферэнцыя «Апошнія краязнаўчыя даследаванні Дзісенскіх». Яна адбылася ў літаратурна-мастакім музее імя Міхася Райчонка — літаратара, даследчыка мясцовай дауніны, які ў малады веку зачынасць адношоу ў нібыт. Арганізавала мерапрыемства краінік культурна-асветніцкага цэнтра імя Язэпа Драздовіча Ада Райчонак. На канферэнцыю сабралася больш за 40 краязнаўцаў з Мінска, Віцебска, Браслава, Глыбокага, Міёр, Шаркаўшчыны. Іхні амбэркаваны пытанні пошуку рэчавых, выяўленчых і пісьмовых рэліквій, а таксама праблемы стварэння экспазіцый грамадскіх музеяў і формы іх працы.

АШМЯНЫ. ЛЕПШЫЯ НА ГРОДЗЕНШЧЫНЕ

Эксперыты Мінскага сталічнага саюза прадпрымальнікаў і працаўцаў склалі рэйтынг самых гасцінных для бізнесу беларускіх гарадоў. На Гродзеншчыне першое месца занялі Ашмяны. На Віцебшчыне ў лідерах — Полацк і Даўжа, а агульна па краіне — Ліда і Крычаў. Такое даследаванне ў Беларусі правялі ўпершыню. Адмыслыўцы цэлы год вывучаюць беларускія гарады па разных крытэрах. Улічвалася і колькасць бізнесменаў у горадзе і то, колькі грошай яны прыносяць на гарадскую казну, а таксама якую прадпрудкуюць прадпрымальнікі прадаючы за межамі свайго горада. Мінск складальнікі рэйтынгу ў разлік вырашылі не браць.

ВІЦЕБСК. ЧАРГОВЫ ПАДАРУНАК З РАСІІ

Паколькі афіцыйны візит з Расіі арыгіналу твораў выяўленчага мастацтва аблекаваны законам і мае пэўную прадпрудку, краінік адміністрації презідэнта етай краіны Сяргей Нарышкін падараваў гораду ў копіі палотнаў знакамітага мастака Іллі Рєпіна. «У мінулы год падчас «Славянскага базару ў Віцебску» я наведаў музей — сядзібу Здруйнева, дзе працаў у свой час мастак, — патлумачыў Нарышкін. — І ў мене ўзнікла ідэя перадаць Віцебску падарунак». Копіі твораў размешчаны ў Віцебскім мастакім музее.

Падрыхтаваў Язэп Палубятка

► СЛУХАННІ

АД ГКС ЧАКАЮЦЬ СПРАВАЗДАЧЫ

20 ліпеня прадстаўнікі ненадзяржальных арганізацый правядуць слуханні аў працы Грамадска-кансультатыўнага савета (ГКС) пры Адміністрацыі прэзідэнта Беларусі. Прэзідэнт краінік ГА «Агенцтва гуманітарных тэхналогій» Уладзімір Мацкевіч 14 ліпеня на прэс-канферэнцыі ў Мінску.

Паводле яго слоў, пакуль невядома, ці возьмез дзяржава на слуханнях запрошаны на іх краінік Адміністрацыі прэзідэнта, краінік ГКС Уладзімір Мацкевіч 14 ліпеня на прэс-канферэнцыі ў Мінску.

З ініцыятывай правесці падобную супрастычную прадстаўнікі ГКС прызначылі на слуханнях запрошаны на іх краінік Адміністрацыі прэзідэнта, краінік ГКС Уладзімір Мацкевіч 14 ліпеня на прэс-канферэнцыі ў Мінску.

Як адзначылі Мацкевіч, сядрэд прадстаўнікоў ГКС прызначылі на слуханнях запрошаны на іх краінік Адміністрацыі прэзідэнта, краінік ГКС Уладзімір Мацкевіч 14 ліпеня на прэс-канферэнцыі ў Мінску.

«Дзяяць з прадстаўнікі НДА, які ўваходзіць у склад савета, скажаў, што разглядае сябе як кансантынавую асабу і не можа нічога гаварыць без ухвалення краініка савета», — сказаў Мацкевіч.

«Адзін з прадстаўнікоў НДА, які ўваходзіць у склад савета, скажаў, што разглядае сябе як кансантынавую асабу і не можа нічога гаварыць без ухвалення краініка савета», — сказаў Мацкевіч.

Ён таксама паведаміў, што на сایце eurobelarus.info чытаў меркаванне, што Грамадска-кансультатыўны савет па сутнасці сваёй такім не з'яўляецца.

«Адзін з прадстаўнікоў НДА,

«Гэта — красамоўны паказчык. Беларускія грамадства дагэтуль, з савецкіх часоў, не разглядаюцца як самастойная структура», — лічыў Мацкевіч.

Аднак, паводле яго слоў, грамадзянская супольнасць Беларусі «не мае патробы ў нейкіх санкцыях і прадстаўніках у якіх-небудзь саветах». «І, я, і вы, і любы іншы чалавек, хто мае актыўную грамадзянскую пазіцыю і адкрытае ён выказвае, з'яўляеца прадстаўніком грамадзянскай супольнасці», — падкрэсліў Мацкевіч.

Уладзісліў Вялікія, лідар кансорцыума «Еўрапеанарус» (Літва), на які ўваходзіць у тым ліку шэраг беларускіх НДА, заявіў, што на мночых адбыцца слуханнях хацелася бамбэркаўц «кроль, месца і функцыі ГКС у сучасных беларускіх рэаліях».

«Для чаго ён створаны, якія функцыі ён выконвае, што ён ціпэр робіць і якія магчымасці ў яго ёсць. Адна з галоўных праўлем — вялікі дэфіцит інформацыі пра яго дзеяньні», — падкрэсліў Вялічка.

Паводле яго слоў, прадстаўнікоў ГКС прызначылі на слуханнях запрошаны на іх краінік Адміністрацыі прэзідэнта, краінік ГКС Уладзімір Мацкевіч 14 ліпеня на прэс-канферэнцыі ў Мінску.

«Дзяяць з прадстаўнікоў НДА, які ўваходзіць у склад савета, скажаў, што разглядае сябе як кансантынавую асабу і не можа нічога гаварыць без ухвалення краініка савета», — сказаў Мацкевіч.

Ён таксама паведаміў, што на сایце eurobelarus.info чытаў меркаванне, што Грамадска-кансультатыўны савет па сутнасці сваёй такім не з'яўляецца.

БелаПАН

► АРГКАМІТЭТ

ДА 600-ГОДЗЯ ПЕРАМОГІ ПАД ГРУНВАЛЬДАМ

Нацыянальны аргкамітэт па падрыхтоўцы і святкаванні 600-годдзя перамогі пад Грунвальдам створаны 14 ліпеня ў Мінску на сходзе грамадскасці, прысвечаным святкаванию юбілею найбуйнейшай бітвы XV стагоддзя аўяднаных армій Польскага каралеўства і Вялікага княства Літоўскага з войскам Тэўтонскага ордэна.

Паводле слоў Грыцкевіча, бітва 15 ліпеня 1410 года пад Грунвальдам мае непасрэднае дачыненне да гісторыі Беларусі, паколькі 28 з 40 харугваў войска ВКЛ быў з беларускіх земляў, а чатыры харугвы з так званых літоўскіх земляў у асноўным таксама складаліся з беларускіх воінаў. Падчас Вялікай вайны 1409—1411 гадоў амаль уся тэрыторыя цяперашніх Літвы, за выключэннем Вільні і яе наваколік, была акупавана крыжакамі, падкрэсліў навуковец. Ён заклікаў дзяржаўную структуры Беларусі і афіцыйных беларускіх гісторыкаў «фактычна не адмалыцца ад свайго герайнага мінулага» і прызначыў працавану пасла Літвы ў Беларусь Эдмінаса Багданаса пра сумеснае святкаванне 600-годдзя перамогі пад Грунвальдам.

Як адзначыў Купава, 21 лістапада 2008 года прадстаўнікі

грамадскасці накіравалі звязы прэм'ер-міністру Сяргею Сідорскому з прапановай узвесці ў Мінску манумент перамогі пад Грунвальдам. Аўтары ліста прапанавалі да мая 2009 года прыняць урадавае рашэнне пра ўзвядзэнне помніка, да ліпеня 2009 года падвесіц вінкі конкурсу на месца для помніка, да красавіка 2010 года правесці адкрыты конкурс на найлепшы праект манумента, да чэрвеня 2010 года закласіц мемарыяльны камень на месцы будучага манумента, а затым пабудаваць яго на працягу піці гадоў.

Паколькі на зварот не было атрымана нікага адказу, па гэтым пытанні сібры аргкамітэта вырашылі звярнуцца да кіраўніка Адміністрацыі прэзідэнта Уладзіміра Макея і пайторна да Сідорскага.

БелаПАН

► ФІЛЬМ

САВЕЦКАЯ ГІСТОРЫЯ

Тэлеканал «Белсат» паказаў сенсацыйны дакументальны фільм «Савецкая гісторыя». Стужка распавядае пра камуністычныя злачынствы на тэрыторыі былога ССРС.

«Савецкая гісторыя» (*The Soviet story*), створаная

латвійскім рэжысёрам Эдуардасам Шнорэ, распавядае пра Галадамор на Украіне (1932—1933), катынскі расстрэл (1940), чесную супраць НКВД і гестапа (1939—1941), масавыя дзяпартыялы ўглыб Савецкага Савета пасля другой светавой вайны, медычныя эксперыменты на зняволеных ГУЛАГу

► ПАДРАБЯЗНАСЦІ

ПРЕФЕРЭНЦЫІ НА ПЭЎНЫХ УМОВАХ

Алена ЗАПАЛЯНСКАЯ

Бұрасаюз гатовы вярнуць гандлёвый прэферэнцыі Беларусі пры ўмове выканання канвенцыі Міжнароднай арганізацыі працы «Аб савабодзе асацыяцый і абароне правоў на арганізацыю» № 87 і «Аб прымененні прынцыпаў права на арганізацыю і на вядзенне калектыўных перамоваў» № 98.

Яшчэ ў чэрвені МАП прыняў рэзалюцию, дзе для Беларусі рэкомендавалася працягніць крокі па выправлению сітуаціі, у прыватнасці, са саводай асацыяцый. МАП таксама звязнічалася да афіцыйнага Мінска з просьбай прадстаўніц кантрэктнага план дзеяння.

Сядрэ станоўчых крокуў афіцыйнага Мінска МАП адзначыла правядзенне ў ліпні мінулага года ў Мінску міжнароднага семінара па абароне супрацоўнікаў ад дыскримін

нацыі прац сяброўства ў прафсаюзах, а таксама семінара па выкананні рэкамендаций МАП у студзені 2009 года. Асабліва адзначаецца рашэнне ўключыць у склад Нацыянальнай рады па працоўных і сацыяльных пытаннях трах прадстаўнікоў Беларускага Кангрэса дэмакратычных прафсаюзаў. Пры гэтым, па меркаванню аўтараў рэзалюцыі, усе намаганні Беларусі пакуль не прывялі да з'яўжных зменаў.

Паводле слоў старшыні ТБМ Алега Трушава, у гэты дзень у сядзібі аўяднання адбудзеся пасяджэнне чарговай рады таварыства. На ім плануецца разгледзець праекты зваротаў да Адміністрацыі пра змены ў законе 2010 год Годам роднай мовы, а таксама да грамадзян Беларусі з нагоды чарговага паратісу насељніцтва.

На 27 верасня ў Мінску запланавана святкаванне 20-х угодкі грамадскага аўяднання «Таварыства беларускай мовы імя Францішка Скарыны».

► СВЯТА

УГОДКІ ТБМ

На 27 верасня ў Мінску запланавана святкаванне 20-х угодкі грамадскага аўяднання «Таварыства беларускай мовы імя Францішка Скарыны».

Паводле слоў старшыні ТБМ Алега Трушава, у гэты дзень у сядзібі аўяднання грамадскасці, прысвечанае 20-годдзю ТБМ. У праграме — святочны канцэрт майстроў мастацтва, узнагароджанне актыўістў таварыства памятнымі значкамі і падзялкі, прэзентацыя мастацкага календура і паштавага канверта, прысвечаных 20-гаддзю аўяднання, а таксама «Легапісу ТБМ за 20 гадоў». Месца праўядзення пасяджэння будзе вызначана пазней.

▼ ТЫДНЁВЫ АГЛЯД

ЖЫЦЦЁ, ЯК ЯНО ЁСЦЬ

Сергей САЛАУЁУ

«Не лезь папярод бацькі ў пекл!» — папярэджаюць сваіх нашчадкаў добрым людзі. Па-першае, бацька зойме ля вогнішча добрае месца. Па-другое, ранавата туды лезці. Але ж знайдуцца людзі, якія авабязковы гэта зробяць.

Аляксандар Лукашэнка не спяшаеца прызначаваць Паўднёвую Асেцію і Абхазію. Акрамя таго, ён не спяшаеца ўводзіць у Беларусь расійскі рубель як адзінку з Расійскай Федэрациі валюту. Але ж за яго гэта ўжо зрабілі. И не адзін чалавек.

Пашыраны Вышэйшы савет Ліберальна-дэмакратычнай партыі (ЛДП) зацвердзіў праграму патэнцыяльнага кандыдата ў прэзідэнты ад партыі Сяргея Гайдукевіча. Вышыши савет ЛДП аднаголосна прыняў рашэнне пра уключэнне ў праграму патэнцыяльнага кандыдата ў прэзідэнты ад партыі пытанні прызнання Абхазіі і Паўднёвой Асесіі і пераход Беларусі на расійскі рубель. «Этот рашэнне прынялі 26 члену Вышэйшага савета партыі, а таксама кіраўнікі абласных арганізацый», — сказаў Гайдукевіч.

Нягледзачы на то, што выбары прэзідэнта Беларусь могуць адбыцца ў канцы 2010 — пачатку 2011 года, і их дакладная дата дагэтуль не вызначана, спадар Гайдукевіч хоча паспець першым са сваёй праграмай. Але ягоны імідж можна пастуце іншэе здарэнне.

Дэпутат Мінскага гарадскага савета, намеснік старшыні ЛДП Уладзімір Карунас затрыманы па падазрэнні ў атрыманні хабару. Пра гэта стала вядома са словамі старшага памочніка прокурора Мінска Сяргея Балашова, які паведаміў, што Карунас быў затрыманы 9 ліпеня. У дачыненні да дзпутата гарансава распачата справа па частцы 2 артыкула 430 КК («атрыманне хабару»). Следства відзе следы па найважнейшых справах гарадской прокуратуры. Карунусыяты пад варту і змешчаны ў следчы 1-і заліятар № 1 па вуліцы Валадарскага ў Мінску.

У ЛДП падпалаюкіў паказаў Карунас не толькі з'яўляецца намеснікам старшыні партыі, але і ўзначальвае мінскі гарадскі партыйны арганізацый. Лідэр ЛДП Гайдукевіч не ведае падрабязнасцей затрымання сваго намесніка. «Інтэрнэт-выданні пішуць пра хабар, аднак мы не ведаєм, каму ён мадаваць гэты хабар. Цяпер мы спрабуем праясніць эту ситуацію. Мне вядома толькі тое, што апошнія два месяцы яго ражуяна выклікалі ў Камітэт дзяржбяспекі, куды ён з'яўляўся на першым патрапіўшым», — паведаміў Гайдукевіч.

У Мінгарсавеце 54-гадовы Карунас займае пасаду намесніка старшыні камісіі па будаўніцтве, жыллёвай гаспадарцы, землекарыстанні і экалогіі.

Больш за тое, Гайдукевіч чамусыці лічыць, што затрыманне ягонага паплечніка з падзарэннем на хабар дасць яму дафатковыя шанцы на прэзідэнцкіх выбарах! «Вы вы што? У нас амаль няма партыі, якія б не сядзел. Нешта і СМІ маўчыць пра Карунаса, не паказваюць па тэлевізіоннай. Калі пачнучыць паказваць, то

міністэрства ўрада

міністэрства ўрада

то гэта быў звычайны жарт. Але журналісты эта ўспрынілі чамусыці сур'ёзна», — сказаў ён. Больш за тое, ён сумніваецца, што праз 10 год будзе прэзідэнтам Беларусі. «Наўрад ці. Я думаю, да этага часу вырастуць новыя людзі, якія возьмуть у рукі краіну і павядуць яе», — сказаў Лукашэнка. Вось цікава, як гэта ўспрымаць?

Да этага юбілею спрычиніўся і прэзідэнт РФ. Расійская газета «Ведомости» паведамляе, што Мядведзев запрасіў Лукашэнку ў Москву на скачкі. Хто з кім будзе скакаць, — невядома, але яўна, што Лукашэнка не будзе «першим міністрам» у гэтых скачках. Таму шмат прычынай: «міса-малочная істрышка», «камбайнавая вайна», расійскі крэдыты, зноў жа, Абхазія і Асесія. Акрамя таго, расійскія калегі значна савалай настроі Лукашэнку для этага візіту.

Лідэр ЛДП Уладзімір Жырыноўскі заклікаў расійскія ўлады больш не спансіраваць рэжым Аляксандра Лукашэнкі. «Прэзідэнт Беларусі Лукашэнка не робіць нічога, каб не дапамога Расіі 50 мільярдаў долараў, беларусы дайно б пагналі Лукашэнку», — мяркуе Жырыноўскі.

Нічога сабе падаруначак! Прайда, трэцінені Жырыноўскага ўсім даўно вядомы. Быў лепшым сябрам Лукашэнкі, і зараз ператварыўся ў ворага. Але ў нас і сіх іншых чытальнікоў людзей хапае.

У Беларусі ствараецца новы масавы рух «Юны дэзяржынцы», які аўбяднае падлеткі. Эта арганізацыя — выхаванні беларускай моладзі ў патрэтычным духу. Яна ўжо адчыніла Мінска ваенна-спартыўны лагер для падлеткі. Іх чакаюць маршы, стральба з баявой зброі і трэніроўкі пад кіраўніцтвам спечназаўцяў.

Ну а потым гэтых дзяцей мы дашлем да Жырыноўскага, каб пакаць яму, чо тут нашчадак «жалезнага Фелікса».

КАЛІ Б ЗАЙТУ АДБЫЛІСЯ ВЫБОРЫ ПРЕЗІДЕНТА БЕЛАРУСІ, ЗА КАГО БЫ ГАЛАСАВАЛИ?	
Варыянт адказу	%
A. Лукашэнка	40,9
A. Мілінкевіч	3,1
C. Казулін	2,4
C. Сідорскі	1,9
Іншы палітык (11 прозвішчай, менш за 1 % кожны)	2,7
Іншы адказ	7,1
Не могу адказаць	41,9

Чэрвеньская сацыялагічнае апытаць Незалежнага інстытута сацыяльна-еканамічных і палітычных даследаванняў (НІСЭПД), зарэгістраванага ў Літоўскай Рэспубліцы

▼ ФІГУРЫ ТЫДНЯ

ЗМІЦЕР ВІНАГРАДАЎ

Лета — пара гарачая. А тыя, каму прыроднай спёкі не хапае, тэмпературу падымаюць штучна. Нечаканы прэзідэнт у апазыцыйным сіродку: старшыня Мінскай абласной арганізацыі Партыі БНФ Зміцер Вінаградаў падаў іск на кіраўніка гарадской супольнікі Барысава Сяргея Салаша. Падставаю для гэтага сталі запісы ў прыватным інтэрнэт-дэйніку. Вінаградаў просіць «прывычна» не адпвядзячымі супрадаваці і ганьбічнымі мой горна, годнасці і дзяловую рэпутацыю звесткі і сабавязаць Салаша Сяргея Аляксандравіча апублікацыа на tym жа саіце і tym жа шырфам авбяржэнне. Да таго ж адзін апазыцыянер просіць спагназа з другога кампенсацыю за маральную шкоду ў памеры 2 100 000 рублёў. Кафілікт паміж думка палітыкамі цягнецца да мінлага года. У прыватнасці, Сяргей Салаш сцвярджае, што яму і яго блізкім невядомыя дасылалі SMS-паведамленні абразлівага характару, тэлефонавалі з непрыстымымі прапанаваннямі. Салаш з падзарэннем, што этага спраўа вінаградаў звязана з пакуль не знайшлі. Цяпер ужо Зміцер Вінаградаў палітычны сябе пасцяліпым і падаў іск на сваімі прэтэнзіямі да аднапартыцца. Сачыце за праграма!

АРЦЁМ МІЛЕЎСКІ

Беларус Арцём Мілеўскі прызнаўся найлепшым футбалістам Украіны сезона 2008/2009.

Нападаючы кіеўскага «Дынама» Арцём Мілеўскі першым у аптыгнічасопіса «Футбол» і сайта football. ua на званне найлепшага гульца Украіны. Галоўным прэтэндэнтам на «Залаты мяч Украіны» быў харвацкі абаронца дынеката «Шахцёра» Дарыў Срна. Арцём Мілеўскі абышоў харвата, набраўшы на 400 балаў больш. Галасаванне праводзілася ў трэці раз. Мілеўскі тройны заваёваў тытул чэмпёна Украіны, і чатыры разы Кубак Украіны, гулие за нацыянальную зборную Украіны ад 2006 года. У вышэйшай лізе чэмпіянату Украіны за «Дынама» Арцём Мілеўскі згуляў 97 матчоў, забіў 25 голоў. За зборную Украіны футбаліст выступаў 20 разоў, на яго рахунку 2 галоў. У новым сезоне ўраджэнец Беларусі будзе капітанам кіеўскага клуба «Дынама». Арцём Мілеўскі нарадзіўся ў 1985 годзе ў Мінску. У Кіеў пераехаў у 15-гадовы ўзросце. Дэбютаваў у вышэйшай лізе ў кіеўскім «Дынама» у маі 2003 года. Яшчэ да пераезду ў Кіеў Арцём Мілеўскі паспейшы пагуляць за іонацкую зборную Беларусі, але потым выказаў жаданне гульца з каманды Украіны. Кіяўляне любоўна называюць Арцёма Мілем, піша газета «Наша Ніва».

СЯРГЕЙ СІДОРСКІ

Паны б'юцца, а ў мажыкоў чубы трасцузца. Пасля гандлёвых войнай з Расія кіраўнік беларускага ураду Сяргей Сідорскі шаноўшы краініх і вінаватых. Савет міністраў Беларусі распрацоўваў зволыніць дырэктараў чатырох малочных заводоў і аднаго мясакамбіната. Ад займамівых пасадаў вызвалены дырэкторы ААТ «Аршанскі малочны камбінат», «Акцябрскі завод сухога абястлужчанага малака», «Слонімскі мясакамбінат», «Слуцкі сыраробны камбінат» і «Быхаўмалако». Афіцыйна падставаю для таго, што пакупнікі з'яўляюцца значны рост рэшткай гатовай прадукцыі і высокая стратнасць яе реалізацыі.

Савет міністраў папярэдзіў кіраўніку малакапрапацоўны прадпрыемству пра персанальнай адказнасці за реалізацыю бізнес-плану развіція арганізацыі, уключна з правядзеннем рэканструкцыі і тэхнічнага пераабсталявання, выкананнем прагнозных балансаў вытворчасці і реалізацыі малочнай прадукцыі на 2009 год і паніжэннем складскіх запасаў прадукцыі.

► ЭКСПЕРТЫЗА

РЭВАЛЮЦІЯ ПАКУЛЬ НЕ ПРАГНАЗУЕЦЦА

Чаргава сацыялагічнае апытанне Незалежнага інстытута сацыяльна-эканамічных і палітычных даследаванняў (НІСЭПД), зарэгістраванага ў Літоўскай Рэспубліцы, паказала падзел грамадства па шэрагу пытанняў. На першы погляд можа падзяцца, што беларусы на мякіх расколу. Але, па меркаванню экспертаў, нічога страшнага ў такой тэндэнцыі няма. Для грамадской думкі характарная неаднароднасць. Пра чынінкі, якія найбольш упłyваюць на змены ў калектывнай свядомасці, і гендэр як фільтр на шляху да кардынальных пераменаў з сацыёлагам Аляксандрам Сасновым размавляе Вольга Хвойні.

Грамадства — структура зменівай і неістотнай. На гэта ўпłyваюць розныя фактары, найперш — матэрыяльныя стан. Што можна сказаць пра наша грамадства ціпер? Па-першое, насељніцтва добра адчувае эканамічны крызіс. Яшчэ передапошніе сақавікіе аптынне гэта паказала. Калі ў снежні эканамічны крызіс увайшоў у жыццё беларусаў толькі першымі крокамі, то ў сақавіку грамадская думка цалкам заходзілася пад яго ўплывам. У нас ёсьць крытыкі, маркеры, якія паказваюць, як грамадства сябе асэнсоўвае ў дадзены момант. Паводле сақавікіх дадзеных, з сацыяльна-еканамічнага пункту гледжання людзі былі напалоханы пачаткам крызісу, дэвалўвальнай беларускага рубля. Тому ўсе гэтыя маркеры паказваюць негатыў. Напрыклад, калі раней больш людзей казалі, што іх дабрабыт палепшыўся, а меншяя колькасць, што іх дабрабыт пагоршыўся, то ў сақавіку даказы змяніліся ў адваротным напрамку. Таксама людзі ацэньвалі сацыяльна-еканамічныя перспектывы: тых, хто лічыў іх негатыўнымі, было больш за «аптымістамі». У сақавіку крыху спаўлі ўні рэйтынгі ўладніх структур. Але беларуская асаўлівасць у тым, што да ўладаў ставіцца роўна, і ваганні гэтыя не значныя.

Чэрвеньскіе апытанні паказа-вае, што людзі прыстасаваліся. Зноў шэраг крытыкіў пайшоў у пазітыўныя бок, павялічылася колькасць тых, хто лічыў, што яго матэрыяльная становішча не пагоршылася. У сақавіку мешч за два працэнты апытаных лічылі, што іх матэрыяльнае становішча не пагоршылася, пяцер такіх пяць з паловаю працэнтаў. Гэта мала, бо раней гэтыя паказы-цык даходзіў да 30 працэнтаў, але

назіраецца тэндэнцыя. Асобаў, якія лічыць, што іх дабрабыт пайшоў на спад, ціпер 36 працэнтаў. А было — 50. І нават адкрыты рэйтынг Лукашэнкі крхку стаў большы.

— **Эканоміка не адчувае сябе лепш, чым у сақавіку, а грамадская думка скіраваная ў пазітыўныя бок. У чым спрэва?**

На беларускіх вільгах ўпłyў аказае тэлебачанне. У сақавіку амаль 60 працэнтаў апытаных сказалі, што атрымліваюць інфармацію з тэлевізара. Значыць, як тэлевізіённікі будуть штодзень казаць, так людзі і будуть думаць. Калі раней Лукашэнка, а з ім і ТВ распавідалі пра кескі Захад, то большасць выступала за інтэграцыю з Расіяй. Ціпер усё змянілася. Захад — гэта добра. Адразу ж уверх пайшлі крытыкі, якія звязаны з інтэграцыйнымі працэнтамі з Еўропой. На пытанні «Калі б быў разфэрэндум пра аўтадомніне Беларусі і Расіі, як бы вы прагласавалі?» «за» выказаўся 39 працэнт, «супраць» — 44 працэнты апытаных. На таксаме пытанні, але пра аўтадомніне з Еўрасоюзам — «за» 41, «супраць» — 40 працэнт. А калі паставіць пытанне рубам: ці Расія, ці Еўрасоюз? 42 працэнты апытаных выказаўся за аўтадомніне з Расіяй, 41 — з Еўрасоюзам. Амаль роўная колькасць прыхільнікаў, хаяці раней перавага была на баку інтэграцыі з Расіяй.

Раскол грамадства існуе заўжды. Адзінае, што ён вагаеца ў колькасным сэнсе. Калі раней было прыкладна 30 працэнтаў за Захад і 60 — за Расію, то ціпер палова на палову.

— **Незалежным СМІ давярять 45 працэнтаў беларусаў. Цікава было б даведацца, якія рэзэверы гэтага даверу, ці ёсьць куды расці недзяржакаўным гэзетам, рабяўстанцыям?**

На працягу апошніх год ідзе павелічэнне даверу да недзяржакоў СМІ. І цяпер яны прыкладна на аднолькавым узроўні з дзяржакоў. Калі ўзімік сухіх, што выказае свае адносіны да СМІ, і падзяліць паводле крытыкіў стаўлення да прэзідэнта, то мы ўбачым наступнае. З тых, хто давярае

прэзідэнту, прыкладна 80 працэнтаў давяраюць дзяржакоў СМІ. А сядзібы, хто не давярае кіраўніку краіны, давер да дзяржакоў СМІ выказаўся менш за 15 працэнтаў. Гэта гаворыць пра то, што дзяржакоў СМІ свой рэйтайнг амаль выкарысталі. І павышаць яго больш няма за кошт чаго. Сядзібы, хто выказаў недавер прэзідэнту, недзяржакоў СМІ давяраюць недзе 53 працэнты апытаных. Як бачыл, раззеры для павышэння рэйтайнгу даверу ў недзяржакоўных сродках масавай інфармацыйнай.

— **Якім чынам насељніцтва спраўляюцца з наступствамі эканамічнага спаду?**

Беларусы прызыўчайваюцца, як і іншыя людзі. Найперш скарацаюць свае патрабы. Да якіх мяжы гэта мягчыма — я не ведаю. Але мяжа дакладна існуе, калі людзі да яе дойдуть і патрабы скараціць больш не зможуць, вырашыць крызіс можна будзе толькі палітычным шляхам. Таму ўлады робіцца усё мягчымае, каб не дavesці грамадства да тагою стану.

— **Наколькі вышыі за часы першай паловы дзесяцінных мінулага стагоддзя цяперашня мяжа трываласці?**

«На кім ляжыць адказансць за пагаршэнне эканамічнай ситуацыі ў краіне?» Хто на першым месцы? Урад і прэзідэнт — па 41 працэнту, на трэцім месцы — Захад

— па 41 працэнту, на трэцім месцы — Захад

— У дзесяцінія ў крамах амаль нічога не было, агромістыя зчэргі, беспрацоўе, прадпрыемствы прастоўлай... У выніку мы мелі сацыяльны выбух. І Лукашэнка — вынікі таго выбуху. Натуральна, што ўзвесьнень патрабуць цікавіцьшы. У крамах хапае тавары, але нестae грошай. На прадпрыемствах уводзіцца ня-пойманны працоўны дзень, людзей адпраўляюць у вымушаныя адпачынкі, зняжкае персаналныя выплаты і надбайдзікі... Сёння мы можам дайці да такай самай сацыяльнай напруженасці, як і дваццаць гадоў таму. У нас было пытанне: «Колькі разоў за

апошнія дванаццаць месяцаў у вас быў затрымкі ў выплатах заробкаў і пенсій?». Пакуль 70 працэнтаў апытаных кажуць, што ні разу. Магчыма, яно і так. Але калі парапоўнаваць з тым, што было раней, то павільчылася колькасць тых, хто адказаў, што быў. Відзячыце, што рабіць урад: з Захаду на Усход — «дайце грошай».

— **Пі вераць наши грамадзяне кіраўніцтву краіны?**

— У нас было пытанне: «Беларусі патрабныя перамены ці стабільнасць?». Самае цікавае, што адказы зноў падзяліліся прыкладна папалам: 48 працэнтаў — патрабныя, 46 працэнтаў — не. Лукашэнку падтрымліваюць 40 працэнтаў, астатнай не кажуць, што за яго. Зноў раскол. Наступныя пытанні адлюстроўваюць палітычную настроітэй ў грамадстве. Напрыклад, «На кім ляжыць адказансць за пагаршэнне эканамічнай ситуацыі ў краіне?». Хто на першым месцы? Урад і прэзідэнт — па 41 працэнту, на трэцім месцы — Захад, бо СМІ штодня гаворыць, што крызіс прыйшоў да нас з Захаду, хаяці відома, што гэта не адпавядае рэчаіснасці. На чацвёртым месцы — місісіяў лады. Яшчэ адно пытанне: «З кім ці чым звязанае надзея на эканамічнае развіццё?». Раней заўжды на першым месцы быў прэзідэнт. Ціпер — замежны капітал (53 працэнты), прэзідэнт — толькі 38 працэнтаў, урад — 34 працэнты.

Зарас усё часцей грамадская думка дзеліцца ў адносінах 50 на 50, раней гэтыя паказы быў 30 на 70. У цалым людзі схільныя думады, што ў краіне ёсць большінш нармальная. На пытанні: «Як вы ацініваеце палітычную абстаноўку ў Беларусі?» 7 працэнтаў рэспандэнтаў адказалі, што яна добрая, 55 — спакойная, 31 працэнт беларусу лічыць, што абстаноўка напружаная. Прыхільнікі даеочай улады — 39 працэнтаў, праціўнікі — 22 працэнты. Амаль траціна

апытаных сышлі ад адказу на гэтае пытанне. Амаль палова — 48 працэнтаў апытаных — лічыць, што ў цалым людзі спавядаюць ў краіне развіццё, з імія ўзроўні даходаў, мужчыны. Але адказавацца, што за адмену выступаюць ніжэйшыя думады. Калі думада лагічна, то гэта мусіць быць асобы з еўрапейскім мысленнем, прасунутыя, з высокім узроўнім даходаў, мужчыны. Але адказавацца, што за адмену выступаюць ніжэйшыя думады. Калі насељніцтва спавядаюць на падзяліць пагаршэнне эканамічнай ситуацыі ў краіне? Адсюль — 42 працэнты рэспандэнтаў. Перакрыжоўкачы, праверачнае пытанне гэту думку падвердзіла. Хто гэтыя людзі, якія выступаюць за адмену смяротнай кары? Калі думада лагічна, то гэта мусіць быць асобы з еўрапейскім мысленнем, прасунутыя, з высокім узроўнім даходаў, мужчыны. Але для чаго? Адсюль — 42 працэнты рэспандэнтаў. На рэфэрэндуме 1996 года грамадскасць большасцю галасу выказаўлася за яго захаванне. Што думаюць беларусы на гэтыя контынеры?

— Вельмі цікавае пытанне. Супраць адмены смяротнай кары выказаўся 48 працэнтаў, за адмену — 42 працэнты рэспандэнтаў. Перакрыжоўкачы, праверачнае пытанне гэту думку падвердзіла. Хто гэтыя людзі, якія выступаюць за адмену смяротнай кары? Калі думада лагічна, то гэта мусіць быць асобы з еўрапейскім мысленнем, прасунутыя, з высокім узроўнім даходаў, мужчыны. Але адказавацца, што за адмену выступаюць ніжэйшыя думады. Калі насељніцтва спавядаюць на падзяліць пагаршэнне эканамічнай ситуацыі ў краіне? Адсюль — 42 працэнты рэспандэнтаў. На рэфэрэндуме 1996 года грамадскасць большасцю галасу выказаўлася за яго захаванне. Што думаюць беларусы на гэтыя контынеры?

— Вельмі цікавае пытанне. Супраць адмены смяротнай кары выказаўся 48 працэнтаў, за адмену — 42 працэнты рэспандэнтаў. Перакрыжоўкачы, праверачнае пытанне гэту думку падвердзіла. Хто гэтыя людзі, якія выступаюць за адмену смяротнай кары? Калі думада лагічна, то гэта мусіць быць асобы з еўрапейскім мысленнем, прасунутыя, з высокім узроўнім даходаў, мужчыны. Але адказавацца, што за адмену выступаюць ніжэйшыя думады. Калі насељніцтва спавядаюць на падзяліць пагаршэнне эканамічнай ситуацыі ў краіне? Адсюль — 42 працэнты рэспандэнтаў. На рэфэрэндуме 1996 года грамадскасць большасцю галасу выказаўлася за яго захаванне. Што думаюць беларусы на гэтыя контынеры?

— **Паводле ваших слоў, мужчыны больш прасунутыя і лепш успрымаюць перамены. Ня южо жанчыны такія закасцялельны ў сваіх поглядах?**

— Жанчыны больш гуманнныя, тады яны больш выступаюць за адмену смяротнай кары. Але ў цалым жанчыны кансерватывныя. І гэта бывае генетычную разнастайнасць, задача жанчыны — яе захаваць. Адсюль і светапогляд, адчувальнасць да новаўядзення.

прапарцыйная электаральная система, усё б змянілася.

— **Апазыцыйныя партыі маюць паказы даверу ў 19 працэнтаў...**

— Гэта яшчэ добра. Быва-ла, што аптытанні паказаўся па сем-восем працэнтаў. Да самога пытання «партыя» адносіцца ўладаў кепскія, ідзе пасыль, што партыі нам не патрэбныя. Самае смешнае, што і да прафсаюзаў стаўленне драное. Улады ведаюць, што прафсаюзы патрэбныя, каб мецы адносіны з Еўропай, Міжнароднай арганізацый працаў. Але для чаго яны — Лукашэнка прыдумаць не можа. У савецкія часы прафсаюзы былі ўбудаваныя ў сістэму. Зарас па ступені даверу нават міліція абышла прафсаюзы, гэта адлюстраванне таго, што для ўладаў насыщаны.

— **У дзяржавных СМІ перыядычна з'являюцца матэрыялы, у якіх дыскрдытуюцца дзеянінцы незалежных правабаронцаў і праваабарончых аўтадомнін. Што на гэтым контынеры?**

— Праваабаронцаў гаворыць, што на перыядычна з'являюцца матэрыялы, у якіх дыскрдытуюцца дзеянінцы незалежных правабаронцаў і праваабарончых аўтадомнін. Што на гэтым контынеры?

— Адно з апошніх патрабаванняў Еўрасаюза для вяртання Беларусі статуса адмыслова запрошанага ў НАСЕ — адмена ў краіне смяротнага пакарання. На рэфэрэндуме 1996 года грамадскасць большасцю галасу выказаўлася за яго захаванне. Што думаюць беларусы на гэтыя контынеры?

— Вельмі цікавае пытанне. Супраць адмены смяротнай кары выказаўся 48 працэнтаў, за адмену — 42 працэнты рэспандэнтаў. Перакрыжоўкачы, праверачнае пытанне гэту думку падвердзіла. Хто гэтыя людзі, якія выступаюць за адмену смяротнай кары? Калі думада лагічна, то гэта мусіць быць асобы з еўрапейскім мысленнем, прасунутыя, з высокім узроўнім даходаў, мужчыны. Але адказавацца, што за адмену выступаюць ніжэйшыя думады. Калі насељніцтва спавядаюць на падзяліць пагаршэнне эканамічнай ситуацыі ў краіне? Адсюль — 42 працэнты рэспандэнтаў. На рэфэрэндуме 1996 года грамадскасць большасцю галасу выказаўлася за яго захаванне. Што думаюць беларусы на гэтыя контынеры?

— Паводле ваших слоў, мужчыны больш прасунутыя і лепш успрымаюць перамены. Ня южо жанчыны такія закасцялельны ў сваіх поглядах?

— Жанчыны больш гуманнныя, тады яны больш выступаюць за адмену смяротнай кары. Але ў цалым жанчыны кансерватывныя. І гэта бывае генетычную разнастайнасць, задача жанчыны — яе захаваць. Адсюль і светапогляд, адчувальнасць да новаўядзення.

БІЗНЕС

ХТО АЦЭНЦЬ ЛІБЕРАЛІЗАЦЫЮ

Вольга ХВОІН

**Міністэрства эканомікі
рэпартура пра дасягненні ў
сферах лібералізацыі дробнага
бізнесу. Індыўдудальны
прадпрымальнік лічаць, што
зуемадачыненні з дзяржавай
з мёртвай кропкі не скрунліся.**

За шэсць месяцаў гэтага года быўлі прынятыя 52 норматyўныя прававыя акты ў межах плану першачарговых мерапрыемстваў па лібералізацыі ўмоў ажыццяўлення эканамічнай дзейнасці ў 2009 годзе, яшчэ 19 праектаў норматyўных актаў чакаюць сваёй чаргі да разгляду.

Дырэктар дэпартамента па прадпрымальніцтву Міністэрства эканомікі Беларусі Аляксандр Ліхачэўскі паведаміў журналістам, што сёлета была скарочаная колъкасць ініцыятывы на 1,3 працентных пунктаў ад ВПП, таким чынам у суб'ектаў гаспадарэння застанецца кала двух трэльёнаў беларускіх рублёў.

На дадзены момант распрацаваны праект пастановы ўрада аб удасканаленіі парадку падрыхтоўкі і разгляду інвестыцыйных дамоўваў з Рэспублікай Беларусь. Мясцовыя выканкамы могуць атрымальца права заключаць інвестыцыйныя дамоўва ад імя Рэспублікі.

публікі Беларусь. Па ініцыятыве Міжнароднага валютнага фонду ў Беларусі плануецца ствараць фонды банкаўскага кіравання. Праект адпаведна аўкса ціпер знаходзіцца на разглядзе ў Адміністрацыі прэзідэнта.

Таксама ўрад дапрацоўвае праект указа кіраўніка дзяржавы аб спрацвенні ліцензіявання асобных відаў прадпрымальніцкай дзейнасці. Праект указа зацвярджае пералік відаў дзейнасці, работ і послуг, якія ліцензіяўлююцца. «Мы лічым, што гэта дазволіць скарачыць агульную колъкасць відаў дзейнасці на 8-9 найменній і больш чым на 50 — колъкасць работ і послуг», — паведаміў Аляксандр Ліхачэўскі. Названы праект указа прадугледжвае скарачэнне тэрмінаў выканання працэдураў ліцензіявання: заявы на выдачу ліцензій, унясенне змяненняў і дапаўненняў будуть разглядацца не 30, а 15 дзён, заявы аб прагненні дзейніць ліцензій — 10 дзён замест 30-ци.

**«Я не разумею, навошта гэты дэпартамент увогуле трymаюць.
Мы пішам лісты, збіраем подпісы, прыходзім да іх
з проблемамі, а ў адказ толькі паціскаюць плячыма»**

Істотным новаўядзеннем будзе адмена ліцензіявання рознічнага гандлю і грамадскага харчавання (выключэнне складае гандл падакынізмі таварамі: алкаголем і тыгунём). А з 1 студзеня 2012 года плануецца адмінінці ліцензіяванне перапрацоўкі рыбы і морапрадуктаў. Упраўленне справамі прэзідэнта, якое адказвае за гэты від дзейнасці, мусіць да 2012 года

пракантраляваць пераабсталяванне вытворчых магутнасцяў ў рыбнай гаспадарцы. З 2012 года перапрацоўка рыбы і морапрадуктаў будзе рэгулявацца тэхнічнымі норматyўнымі адміністраціўніцтвамі.

Цяпер у Беларусі ліцензуюцца 53 віды дзейнасці. Агульная колъкасць выдадзеных ліцензій складае 218 тысяч. З іх юрдычнымі асобамі выдадзена 72 тысячи, індыўдудальнымі прадпрымальнікамі — 144 тысячи, грамадзянамі — 1,7 тысячи.

Дырэктар дэпартамента па прадпрымальніцтву Міністэрства эканомікі Беларусі Аляксандр Ліхачэўскі паведаміў, што падрыхтаваны праект закона аб малым і сярэднім бізнесе, і білжайшым часам ён можа быць адпраўлены на разгляд у парламент. Прадстаўнік Міністэрства лічыць, што не варта спадзівацца на імгненні ўзводаў. Адносяні да прадпрымальнікаў выключна спажывацікі, прынятая чакаць.

Паводле слоў Шумчанкі, найбольш праблем з забаронай гандляваць дробнай розніцай асобнымі відамі тавараў, высокімі стаўкамі арэнды ў гандлёвых цэнтрах і падаткамі. Разам з тым, прадпрымальнік признае, што стала менш штрафаў і канфіскаты тавараў пасля ўвядзення мараторыя на праверкі. Многа пытанняў выклікае і недзеярольнасць дэпартамента па прадпрымальніцтву Міністэрства. «Я не разумею, навошта гэты дэпартамент увогуле трymаюць. Мы пішам лісты, збіраем подпісы, прыходзім да іх з проблемамі, а ў адказ толькі паціскаюць плячыма», — заўважае кіраўнік «Перспектыўы».

Старшыня рэспубліканскага грамадскага абяднання «Перспектыўа» Анатоль Шумчанка не падзяляе ўпэўненасці чыноўнікаў у тым, што працаўці дробнымі бізнесоўцамі стала лягчай. «Малы бізнес і дзяржава

прыкладна праз год. Дарэчы, як паведаміў Ліхачэўскі, Беларусь мае намер увайсці ў трыццацікраінскую зімейшыні ў мовамі для відзення бізнесу.

Старшыня рэспубліканскага грамадскага абяднання «Перспектыўа» Анатоль Шумчанка не падзяляе ўпэўненасці чыноўнікаў у тым, што працаўці дробнымі бізнесоўцамі стала лягчай. «Малы бізнес і дзяржава

Анатоль Шумчанка

КОНКУРС

ЛЕПШЫ ПРАДПРЫМАЛЬНІК 2008 ГОДА

Указам прэзідэнта Беларусі вызначаны пераможцы і лаўрэаты рэспубліканскага конкурсу «Лепшы прадпрымальнік 2008 года».

Документ апублікаваны на Нацыянальным прававым інтэрнэт-партале. Конкурс праводзіўся па 16 намінацыях. У намінацыі «Лепшы прадпрымальнік у галіне вытворчасці спажывацікі тавараў» пераможага беларуска-італьянская СП «РЭЛУІ БЕЛ», у намінацыі «Лепшы прадпрымальнік у галіне вытворчасці прадуктаў харчавання» — прыватнае гандлёва-вытворчае ўнітарнае прадпрыемства «Белмістрамінвест» (Мінск).

У будаўнічай галіне лепшым прызнана сумеснае таварыства з амежаванай адказнасцю «СБА Стройрэциклінг» (вёска Вялікая Матыкалы Брасцкага раёна), у сферах медыцынскай дзейнасці — замежнае прыватнае ўнітарнае вытворча-гандлёвае прадпрыемства «Медіндуstryя Сэвріс» кампаніі «Бішоп Медыкал Спілайл Лімітэд» (Мінск), у турызме — прыватнае экспкурсойна-турыстычнае ўнітарнае прадпрыемства «Сакавіж» (Брест).

Лепшай арганізацыі з замежным інвестыцыйным назнаніем сумеснае прадпрыемства з амежаванай адказнасцю «ГоТ Камфор» (вёска Новая Гожа Гродзенскага раёна), лепшым прадпрымальнікам-экспарцерам — сумеснае закрытае акцыянернае таварыства «ФІДМАШ» (Мінск), лепшым арганізатарам новых пракоўных месецу прызнана замежнае прыватнае ўнітарнае вытворча-гандлёвае прадпрыемства «ЭПАМ Сістэмз» (Мінск).

Пераможцаў у намінацыі «Лепшы банк па аказанні паслуг прадпрымальнікам» не вызначаны, а лаўрэатамі сталі «Белгазпрамбанк» і «Банк ВТБ».

ПАДАТКІ

ПЛАЦІ І НЕ АБМЯРКОЎВАЙ

**Якім чынам падвышэнне
арэнднай стаўкі адб'еца
на жыцці малога бізнесу?
Знайсці адказ на эту
пытаўніцу спрабавала
Вольга Лісічанак разам з
прадпрымальніцай Аксанай
М. са сталічнага рынка
«Ждановічы».**

— Колкі падаткаў вы плаціце штомесец?

— Варта пачаць з таго, што ўсе падаткі ў нас налічваюцца ў ёура па курсу Нацбанка, які ўжо ўзяў планку ў чатыры тысячы беларускіх рублёў. Асабіста я плачу па схеме 88 ўроўні паможнікі на 2 плос НДС. Атрымліваючы недзе 140000-150000 рублёў штогод. Гэта толькі сам падатак. Да гэтага мы ўжыч аплачваєм аренду на рынку, якай таксама налічваючы ў ёура.

— Ці праўда, што апошні раз атрымлівалася падатак

пажаданнях саміх прадпрымальнікаў?

— Падысьлі не толькі аренду, але і сам падатак. А наконт таго, што гэта адбылося па просьбе саміх прадпрымальнікаў — проста смешина. Нас пастаўлі перад фактам. Хочаш працаўці — плаці і не абліжайся. Паглумачылі падвышэнне, што паднёсі курс долара і єўра, таму стала нерэнтабельна здаваць месцы па ранейшых коштах. Хаця па ўказах кіраўніка дзяржавы з прычыны крызису аплата аренды не толькі не павінна была расці, але і знізіцца на 20 працэнтаў.

Справа ў тым, што рынак «Ждановічы» лічыцца прыватным, таму павысіць, бо быццам бы маюцца на гэта права. Такім чынам арендная плата зараз складае 15 ёура за квадратны метр. Мы маем 20 метраў плошчы, таму плацім прыкладна 1 300 000 рублёў штогод. Вось і атрымліваючы, што разам з падаткам плацім 2 600 000-2 700 000 рублёў.

— Колькі гэтыя выплаты складаюць у працэнтах ад таго, што вы реальна заробляеце?

— З улікам таго, што пакупніцкая здольнасць насељніцтва знізілася амаль у паўтара разы, то на гэтыя выплаты сыходзіць да 60 працэнтаў ад прыбытку. Я ўжчэ неяк спраўляюся, бо працу ў сама на сбое, не наймаю ні грузыкай, ні гандліроў. У тых, хто наймае людзей, два месцы практична няма прыбытку. Усё ізне на выплаты і заработка плату.

— У якісці палёкі для дробных прадпрымальнікаў на рынках быў уведзены маратрон на праверкі...

— Калі маецца на ўзве мараторый на кантрольную закупку, якія прадаўцы харчовай прадукцыі вымушаны быті праходзіць кожны дзень, то так, сапраўды, на рынках яны адменены. Але я не сказала, што адмена кантрольных закупак — гэта реальная дапамога. Раней яны праводзілі

ся выключна намінальна і ад кантролёраў заўжды можна было адкупіцца.

— Наколькі адчувальныя штрафныя санкцыі, якія ўжываныя супраць прадпрымальнікаў?

— Вельмі адчувальныя. Напрыклад, за дзень адтэрміноўкі па выплатах, якія мы павінны праводзіць на месец наперад да 25 чысла ўключна, пеяня набягае

каля ста тысяч беларускіх рублёў. Сістэма вельмі цікавая, бо я, напрыклад, не разумею, чаму ўсе выплаты мы павінны рабіць на месец наперад, калі я магу нават не ведаць яшчэ, ці буду працаўваць у гэтых час. Не разумею таксама, як гэтая сума і каму налічваецца. Але плацім мы роўнагоду. У мінультым месяцы трох дні адтэрміноўкі нам абышліся ў дзвесце дзвеяночтаты тысяч рублёў дадаткова.

ГРАМАДСТВА

► ГАДАВІНА

АД «ЗАЛАТОГА ВЕКУ» ДА НАЙНОЎШЫХ ЧАСОУ

Вольга ХВОІН

Да 500-годдзя Жана Кальвіна, аднаго з выбітных хрысціянскіх багасловаў, Евангелічна Рэфармацкая царква зладзіла шраг святочных мерапрыемстваў. Акрамя таго, прыхільнікі Евангелічнай Рэфармацкай царквы зварнуліся ў Мінгарыўканкам з прапановай ушанаваць у тапаніміце сталіцы дзеячай Рэфармації.

У 2003 годзе споўнілася 450 год Рэфармації ў Беларусі, у 2008-м — 450 год з заснавання Кальвінскага Збору — сабору Евангелічна-Рэфармацкай царквы ў Мін-

ску на вуліцы, якая і атрымала адпаведную назву ды насліла яе некалькі стагоддзяў: «Вялікая Зборавая». XVI стагоддзе сталася пераломным у грамадска-палі-

тычным, сацыяльным і ідзінным жыцці народу Еўропы. Большасць еўрапейскіх краін ад пачатку XVI стагоддзя была ахоплена шырокім рухам, накіраваным на рэфармаванне пануючай на той час у грамадстве Рымската-каталіцкай царквы. Гэты рух атрымаў назыву Рэфармація, яго іншая назва — пратэстантызм.

Калі гаварыць пра Рэфармацію ў Беларусі, то найбольш вядомым яе прадстаўніком з'яўляецца магнат, канцлер і ваявода Віленскі Мікалай Радзівіл Чорны. У 1553 годзе ён абіёсціў, што з'яўляеца пратэстантам, прыхільнікам Жана Кальвіна, французская прапаведніка, які перасяліўся ў Жэневу. Адразу ж у Беларусі і Літве пачалі стварацца пратэстанцкія царкоўныя суполкі. Пры рэфармацкіх ашчынах будаваліся храмы, школы, шпіталі, друкарні, прытулкі для інвалідаў. Рэфармація адыграла ў гісторыі Еўропы, на тым ліку і ў Беларусі, прагрэсіўную ролю. Яна актыўнізівала значныя пласты грамадства — манахаў, магнатаў, шляхты і гардзян — у іх грамадска-палітычнай дзеяносці. У 1625 годзе кальвіністы заснавалі ў Вільні гімназію, якая лічыцца найстарэйшай наўчальнай установай Беларусі.

На працягу 300 гадоў свайго існавання Слуцкая гімназія дала Беларусі цэлы ўзрак наўкоўцаў, даследнікаў, грамадскіх і царкоўных дзеячоў. Сярод іх вынаходнік сучаснага кірілічнага шрифту Ілья Капіевіч, філософ і паэт Ян Белабоцкі, пісьменнікі Альгерд Абуховіч, Антон Пяткевіч, славяназнаўца

Зарыян Даленга-Хадакоўскі, медык Антон Красоўскі, астроном Вітольд Цэраскі, палітык і меценат Эдвард Вайніловіч і іншыя. Да кальвініскай царквы належалі видомыя асветнікі XVI стагоддзя Сымон Будны і Васіль Цяпінскі. Часы Рэфармаціі ў Беларусі прынята называць «златым векам».

Рэфармація прынесла з сабой новае мысленне, новую культуру, шырокасць распаўсюджванне Бібліі на нацыянальных мовах (замест напісанай толькі лацінскай і царкоўнаславянскай, як было раней). Яна дала штуршок для развіція нацыянальных культур у розных краінах, развіціе наукоўскіх ведаў. У эканамічных дачыненнях Рэфармація адчыніла шлях да прадпрымальніцтва, развіція прымасловасці, гандлю і фінансаў, пахиснула феадальны лад у Еўропе. Гісторычны перыяд распаўсюджвання Рэфармаціі

ў Беларусі пачала адраджэнне, калі краіна набыла незалежнасць. У 2001 годзе яна была афіцыйна зарэгістраваная ў Беларусі. І ў сучаснай Беларусі ён з'яўляецца ў чыстым выглядзе, без пазнейшых дадаткаў, бо царква рэфармавалася паводле Евангелля, — расказвае прэзвітэр Аляксей Фралоў. — Людзі паглядзяюцца ў Пісанне, бачаць прастату літургіі. Некаторыя ў Мінску прыходзілі з-за беларускай мовы. Магчыма, некаторыя прыйшлі дзеля гісторычнай, культурнай традыцыі».

У сувязі з 500-годдзем Рэфармацкай царквы ў Беларусі пачала адраджэнне, калі краіна набыла незалежнасць. У 2001 годзе яна была афіцыйна зарэгістраваная ў Беларусі

Рэфармацкая царква ў Беларусі пачала адраджэнне, калі краіна набыла незалежнасць. У 2001 годзе яна была афіцыйна зарэгістраваная ў Беларусі

супоў з перыядам Адраджэння ў Еўропе, у тым ліку ў Беларусі. У свой час Максім Багдановіч увёў термін «беларускае Адраджэнне», якое пачалося ў XVI стагоддзя. Беларускае грамадска-палітычнае Адраджэнне было абумоўлене беларускай дзяржаўнасцю, культурнымі сувязямі з Заходнім Еўропой, гуманістичнымі светапоглядамі. Рэфармаційны рух аказаў значны ўплыў на грамадскую думку і меў на мене прымірэнне людзей розных поглядаў, пакождания і веравызнання на глебе служэння вишэйшым ідэалам.

Сёння на ўсім свеце кальвініскай царкви (яна завешча таксама евангельска-рэфармаціі) налічвае каля 60 мільёнаў вернікаў. Рэфармацкая царква

у прыватнасці, вярнуць гісторычную назву вуліцы, дзе з XVI стагоддзя стаяў будынак нашай царквы — Кальвінскі Збор: «Вялікая Зборавая» (сёня гэта вуліца «Інтэрнацыянальная»). Прапануецца таксама адкрыццё сёлета Меморыяльнай шыльды ў гонар Рэфармаціі ў Беларусі, паміць Жана Кальвіна і Кальвінскага Збору ў Мінску, стварыць асобны раздзел прысвечаны Рэфармаціі ў пастаяннай экспазіцыі Нацыянальнага музея гісторыі і культуры Беларусі, надаць новым вуліцам Мінска імёны дзеячоў гісторыі, культуры і духоўнасці Беларусі эпохі Рэнесансу і Рэфармаціі: Мікалай Радзівіл Чорнага, Сымона Буднага, Цыпрыяна Базыліка, Еўстафія Валовіча ды іншых.

Жан Кальвін

► СПРАВА

ПАД ПРЫЦЭЛАМ МУНІТЫ

Вольга ЛІСІЧОНКА

Напрыканцы чэрвеня Пракуратура горада Мінска звяяла крымінальную справу па артыкуле 193–1 Крымінальнага кодэкса Рэспублікі Беларусь супраць прадстаўніка рэлігійнай арганізацыі. Яўгена Волкава, 25-гадовага жыхара сталіцы, абвінавачваючы ў дзеяносці ад імя незарэгістраванага «Руху яднання» (Царква Муна).

Гэтую справу праваабаронцы называюць выключнай, таму што ўпершыню артыкул 193–1 выкарыстоўвае супраць прадстаўніка рэлігійнай арганізацыі. Пра акалічнасці справы расказвае сам Яўгэн Волкав.

— У пастаўне аб завядзенні крымінальнай справы, якую мне нідаўна выдалі на руکі, супраць мяне высунута абвінавачванне ў тым, што з лістапада 2008-га па 25

18 чэрвеня. На першым допыце 29 чэрвеня следчы прапанаваў нам зарэгістравацца, тады, маўліў, усе прэтэнзіі да мене зінікнуць.

Спрыбы арганізацыі зарэгістравацца каментуе сведка па крымінальнай справе Ігар Валюк.

— З нагоды завядзення крымінальнай справы супраць Яўгена мы прышлі да разумення неабходнасці ў трэці раз пасправаца з арганізаціяй нашу арганізацыю. Першы раз мы зінікнуць ў Мінску ў 1996 годзе. Тады нам адмовілі ў дастактова грубай форме. Само заключэнне экспертаў выкладзіла ў нас сумнёў у іх прафесійнасці. У 2001 годзе, калі ў нас быў другая спроба зарэгістравацца арганізацыю, усё пайшло крыху лепш. Да нас пастаўліўся больш прыязна, але запатрабаваў прадстаўніцтва 250 адзінак літаратуры і відэазапісы. Праблема была ў тым, што некаторыя рэчы, якія пералічваліся ў спісе, увогуле не існавалі ў прыродзе. Так, напрыклад, у 2001 годзе ў Тулу прыбылі з серыяй сваіх семінараў. Лектара звалі Ан. Дык

вось, у камітэце па спраўах рэлігіі нас папрасілі прадставіць лекцыі нейкага Ана Тула, што мы не змаглі зрабіць, таму што такога чалавека простира не існавала ў прыродзе. Таксама папрасілі ў амбажаваны тэрмін зрабіць пераклады кніг з іспанскай, англійскай, карэйскай мовамі. У прыватнай гутарцы нам паведамілі, што рэгістраваць не будуть нават тады, калі мы выканаем усе пастаўленыя перед намі умовы. Тым не менш, мы верым, што трэція спроба абавязковы скончыла поспехам, і падстава для крымінальнай справы супраць Яўгена зінікне.

Віц-прэзідэнт Міжнароднай федэральны правоў чалавека, праваабаронца Алеся Бяляцкі адзначае, што артыкул 193–1

Даведка:

Царква Аб'яднання (карэйск. «Хтангіль») — рэлігійная арганізацыя, якая прылічвае сябе да хрысціянства. Была заснавана Мун Сон Мёнам у 1954 годзе ў Сеуле (Паўднёвая Карэя). Іншыя назвы арганізацыі, якія падкрэсліваюць яе накірунак на сінкраптызм — «Царква яднання», «Рух аб'яднання». У адзінственіі ад Беларусі, у Расіі рух зарэгістраваны і налічвае каля 1000–1500 прыхільнікаў. У 2005 годзе КДБ склала пасуды на арганізацыю накірунок на сінкраптызм — «Царква яднання», «Рух аб'яднання». Негалосна Царква Муна была прылічаная да дэструктыўных сектаў.

20 ЛІПЕНЯ, ПАНЯДЗЕЛАК

05.35 Серыял «Як сказаў Джым» (ЗША).
06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 13.00, 14.00,
15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 23.55

Навіны.

06.05, 07.05, 08.10 «Добрай раніцы,
беларусь!».

06.45, 07.45 Зона Х.

07.30, 08.25, 11.50 Дзелавое жыццё.

08.20 Гатум разам.

08.30 У сцэне матараў.

09.10, 12.15 «Беларусь. Гісторыя Перамогі».

09.15 Нота Вене.

09.40 «Здароўе».

10.10 Жаночае ток-шоу «Жыццё як жыццё», «Маё дзіця і гошчы».

11.05 Серыял «Іва бакі адной Ганны» (Украіна). Заключная серыя.

12.20 Ваенна драма «Лыбокая плынь».

14.05 Моладзеў серыял «Клініка».

15.15, 19.20 Навіны рэгіёна.

15.30 Культурныя людзі.

16.05 Камедыйны серыял «Нацыянальны здабытак» (Расія). 1-я серыя.

16.50 Меладрама «Этырторыя прыгажосці» (Украіна).

17.45 Крымінальная меладрама «Новы рускі раманс» (Расія). 1-я серыя.

18.50, 00.05 «Зона Х». Крымінальная хроніка.

19.30 «Гарвард: гамарня кадраў». Відэафільм АТН.

20.00 Ток-шоу «Ход у адказ».

21.00 Панарама.

21.50 Храніканальна-дак. цыкл «Эпоха», «Зоркі Канска фасту». Фільм 1-ы.

22.20 Драматычны серыял «Доктар Хаўс».

00.10 Дзень спорту.

00.25 Камедыйны серыял «Офіс» (ЗША).

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 06.05
АНТ прадстаўляе: «Наша раніца».

09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30, 23.05,

00.25 Нашы навіны.

09.05 Контуры.
10.10 Мультфільмы.

11.05, 13.05, 16.10, 18.15, 21.00, 23.20, 00.40

Навіны спорту.

11.10 «Кантрольны закуп».

11.40 «Ералаш».

12.00 «Малахай+».

13.10 «Зразумець. Прабачыць».

13.45 «Модны прысуд».

14.45 «Кадаю ведаць» з Міхailам Шырвіндтам.

15.10 «Рэкламная пауза».

16.15 «Прынцыца цырка» Шматсер. фільм.

18.20 Серыял «Маё выдатная няня».

19.05 Чакай мяне.

20.00 Час.

21.05 Ток-шоу «Выбар».

22.05 «Сетка». Шматсерыны фільм.

23.25 «Мотафрыстыл». Сусветная серыя.

06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30
«24 гадзіны».

06.10, 17.20 «Мініччына».

06.20 «Раніца. Студыя добра гастро настрою».

08.30 «Тыцыден».

09.30 «Вялікі снданак».

10.00 «Піць гісторый».

10.40 «Танц у ўгро» Тленавела.

11.45 «Званая вічара».

12.35 «Шырокая рака». Серыял.

13.50 «Кіно». «Другая жонка». Італія, 1998 г.

14.00 «Танц у ўгро». Тленавела.

15.35 «Вітаўт».

16.00 «Культурнае жыццё» з Аляксандрам Ефрамавым.

16.50 «Спартовы тыдзень».

17.10 «Наша справа».

17.30 «Званая вічара».

18.30 «Шырокая рака». Серыял.

20.00 «Сталічны падрабязнacці».

20.10 «СТБ-спорт».

20.15 «Добры вечар, майня».

20.35 Фільм «Калі ты мяне чуеш» Расія.

22.55 «СТБ-спорт».

23.00 «Сталічны футbold».

23.30 «Чучальная справа».

00.25 «Пантэрা». Серыял.

09.05 Добрая раніца.
07.55 Смачна з Барысам Бурдой.

08.15 Тэлебарометр.

08.30 У гэты дзень.

08.35 Гадзіна суду.

09.30 Серыял «Сладчыніца» (Мексіка).

10.30 Прыватніка камедыя «На рыбалку» (ЗША).

11.50 Гаспадар.

12.15 Жаночая ліга.

12.40 Гіпноз.

13.35 Мультфільм.

13.45 Мультсерыял «Джордж д зунглай».

14.30 Пазакласная гадзіна.

14.45 Ганімісты густ.

15.15 Экспедыція.

15.40 Гадзіна суду з Пайам Астахавым.

16.35 Смачна з Барысам Бурдой.

16.55 Медычныя таемніцы з доктарам АЦЯрэшчанкам.

17.30 Серыял «Сладчыніца» (Мексіка).

18.15 Пасоўнанет.

18.35 Навіны культуры.

19.40 Дэтэктывны серыял «Вяртанне Турэцкага» (Расія).

19.45 Бітва экстрасэнсаў.

20.40 Калыханка.

21.00 Экспедыція.

21.05 Авантурна камедыя «Валікі бізнес».

22.50 «Іншыя». Післягіярыя крыміналу.

23.15 Вострасюжэнты серыял «Паліубоўніца» (Расія). 1-я серыя.

23.25 Весткі.

23.35 «Весткі».

23.45 «Весткі».

23.55 «Весткі».

ТЭЛЕТЫДЗЕНЬ

8

22 ЛІПЕНЯ, СЕРАДА

05.35 Серыял «Як сказаў Джым» (ЗША).
06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 13.00, 14.00,
15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 23.55
 Навіны.
06.05 Дзень спорту.
06.10, 07.05, 08.10 «Добрай раніца, беларусь!».
06.45, 07.45 Зона X.
07.30, 11.50 Дзелавое жыццё.
08.20 Гатум разам.
08.35 Сфера інтарэсау.
09.05, 13.55 «беларусь. Гісторыя Перамогі».
09.10 Дэтактычны серыял «Карамболь».
09.55 Меладрама «Этыртыра прыгажосцю» (Украіна).
10.45 Крымінальная меладрама «Новы рускі раман» (Расія). 2-я серыя.
11.35 «OFF STAGE LIFE» з Янам Айлатавым.
12.10 Фантастычны серыял «Эўрыка».
13.05 Фантастычны серыял «Героі».
14.05 Альманах «Вандраванчы».
14.30 Моладзеўы серыял «Кілінік».
15.15, 19.20 Навіны рэгіёна.
15.25 Хранікальна-документальны цыкл «Лялечны фронт» (беларусь).
16.05 Камедыйны серыял «Нацыянальны здабытак» (Расія). 3-я серыя.
16.55 Меладрама «Этыртыра прыгажосцю» (Украіна).
17.45 Крымінальная меладрама «Новы рускі раман» (Расія). 3-я серыя.
18.50, 00.05 «Зона X». Крымінальная хроніка.
19.30 Зямельнае пытанне.
19.55 Дэтактычны серыял «Карамболь».
20.50 «Спортулато 5 з 36». Забаўляльнае шоу.
21.00 Панарама.
21.50 Хранікальна-документальны цыкл «Эпоха». «Зоркі Кансіка фэсту». Закл. фільм.
22.20 Драматычны серыял «Доктар Хайў».
00.10 Дзень спорту.
00.25 Камедыйны серыял «Офіс» (ЗША).

06.05 АНТ прадстаўляе: «Наша раніца».
09.05 «Рудая». Шматсерыйны фільм.
10.05 «Бурштынавы барон». Шматсер. фільм.
11.05, 13.05, 16.10, 21.00, 23.20, 01.30
 Навіны спорту.
11.10 «Кантрольны закуп».
11.40 «Ералаш».
12.00 «Малахай».
13.10 «Зразумець. Прабачыць».
13.45 «Модны прыскуд».
14.45 «Жадаю ведаць» з Міхайлам Шырвін-дтам.
15.10 «Гарачы лёд». Шматсерыйны фільм.
16.15 «Ералаш».

16.55 «Бурштынавы барон». Шматсер. фільм.
17.00 «Малахай».
17.30 Сфера інтарэсау.
18.00 «Беларусь. Гісторыя Перамогі».
18.30 Дэтактычны серыял «Карамболь».
19.00 «Дзень спорту».

19.30 «Зона X». Крымінальная хроніка.
19.55 Дэтактычны серыял «Карамболь».
20.00 «Спортулато 5 з 36». Забаўляльнае шоу.
21.00 Панарама.
21.50 Хранікальна-документальны цыкл «Лялечны фронт» (беларусь).
22.20 Драматычны серыял «Доктор Хайў».
00.10 Дзень спорту.
00.25 Камедыйны серыял «Офіс» (ЗША).

06.05 АНТ прадстаўляе: «Наша раніца».
09.05 «Рудая». Шматсерыйны фільм.
10.05 «Бурштынавы барон». Шматсер. фільм.
11.05, 13.05, 16.10, 21.00, 23.20, 01.30
 Навіны спорту.
11.10 «Кантрольны закуп».
11.40 «Ералаш».
12.00 «Малахай».
13.10 «Зразумець. Прабачыць».
13.45 «Модны прыскуд».
14.45 «Жадаю ведаць» з Міхайлам Шырвін-дтам.
15.10 «Гарачы лёд». Шматсерыйны фільм.
16.15 «Ералаш».

16.55 «Бурштынавы барон». Шматсер. фільм.
17.00 «Малахай».
17.30 Сфера інтарэсау.
18.00 «Беларусь. Гісторыя Перамогі».
18.30 Дэтактычны серыял «Карамболь».
19.00 «Дзень спорту».

19.30 «Зона X». Крымінальная хроніка.
19.55 Дэтактычны серыял «Карамболь».
20.00 «Спортулато 5 з 36». Забаўляльнае шоу.
21.00 Панарама.
21.50 Хранікальна-документальны цыкл «Лялечны фронт» (беларусь).
22.20 Драматычны серыял «Доктор Хайў».
00.10 Дзень спорту.
00.25 Камедыйны серыял «Офіс» (ЗША).

06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30
 «24 гадзіны».
06.10 «Міншчына».

06.20 «Раніца. Студыя добрага настрою».
08.30 «Ляўтапанарама».
08.50 «Кобра. Антыэрор». Серыял.
10.00 «Ліць гісторый».
10.40 «Дзень утра».

11.30 «Рэлайні спорту».
11.45 «Званая вічара».
12.35 «Шырокая рака». Серыял.
13.50 «Асабістая цікаўнасць» з Паўлам Карапеускім.
14.10 «Далёкая свяжі».
14.40 «Гадаке канчыні». Моладзеўы серыял.
15.30 «Грот». Серыял.
16.50 «Нацыянальны здабытак». Запаведнікі.

17.20 «Міншчына».
17.30 «Званая вічара».
18.30 «Шырокая рака». Серыял.
20.00 «Сталічны падрабязнасці».
20.10 «СТБ-спорт».

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00,
11.00, 13.00, 16.00, 20.30, 23.05, 01.15
 Навіны.

06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 13.00, 14.00,
15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 23.55
 Навіны.

06.05 Дзень спорту.
06.10, 07.05, 08.10 «Добрай раніца, беларусь!».
06.45, 07.45 Зона X.
07.30, 08.30, 11.50 Дзелавое жыццё.
08.20 Гатум разам.
08.35 Зямельнае пытанне.

09.05, 13.55 «беларусь. Гісторыя Перамогі».
09.10 Дэтактычны серыял «Карамболь».
10.00 Меладрама «Этыртыра прыгажосцю».

10.45 Крымінальная меладрама «Новы рускі раман» (Расія). 3-я серыя.
11.40 Відэофільм АТН-Шклобускія сімфоніі цыкла «Зямля беларуска».

12.10 Фантастычны серыял «Эўрыка».
13.05 Фантастычны серыял «Героі».
14.05 Уласнай персонай.

14.30 Моладзеўы серыял «Кілінік».
15.15, 19.20 Навіны рэгіёна.
15.25 Хранікальна-документальны цыкл «Лялечны фронт» (беларусь).
16.05 Камедыйны серыял «Нацыянальны здабытак» (Расія). 4-я серыя.

16.55 Меладрама «Этыртыра прыгажосцю» (Украіна).
17.45 Крымінальная меладрама «Новы рускі раман» (Расія). 4-я серыя.
18.50, 00.05 «Зона X». Крымінальная хроніка.
19.30 Сфера інтарэсау.

19.55 Дэтактычны серыял «Карамболь».
20.00 «Зброя Перамогі». Відафільм АТН.
21.15 «Зброя Перамогі». Доктор Хайў».

00.10 Дзень спорту.
00.25 Камедыйны серыял «Офіс» (ЗША).

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00
 Навіны.

06.05 АНТ прадстаўляе: «Наша раніца».
09.05 «Рудая». Шматсерыйны фільм.

10.05 «Бурштынавы барон». Шматсер. фільм.
11.05, 13.05, 16.10, 21.00, 23.20, 01.30
 Навіны спорту.

20.00 «Спортулато 5 з 36». Забаўляльнае шоу.
21.00 Панарама.

21.25 «Зброя Перамогі». Відафільм АТН.
22.15 «Дзень спорту». Серыял «Доктор Хайў».

00.10 Дзень спорту.
00.25 Камедыйны серыял «Офіс» (ЗША).

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00
 Навіны.

06.05 АНТ прадстаўляе: «Наша раніца».
09.05 «Рудая». Шматсерыйны фільм.

10.05 «Бурштынавы барон». Шматсер. фільм.
11.00 Навіны.

11.05 Навіны спорту.

20.15 «Добры вечар, магія».
20.25 «Кобра. Антыэрор». Серыял.
22.55 «СТБ-спорт».
23.00 «Калі ласка, скардзіцесь».
23.20 «Дзэтактычны гісторый».
00.15 «Пантэр». Серыял.

06.55 Добрая раніца.
07.55 Смачна з Барысам Бурдой.
08.15 Дак-пазнавальны фільм «Вавёрка -жыхар лясных мансард» (Францыя).
08.10 У гэты дзень.

09.15 Гадзіна суду.
10.10 Серыял «Сладчынніца» (Мексіка).
10.55 Свая музыка.
11.25 Спорт-кадр.
11.50 Серыял «Два лёсы» (Расія).

12.50 Моладзеўы дэтактычны серыял «Вераніка Марс-2» (ЗША).
13.35 Жаночая ліга.
14.00 Гіпноз.
14.50 Мультафільм.

15.05 Мультсерыял «Джордж з джунглю».
15.30 Пазакласная гадзіна.
15.45 Гадзіна суду.

16.35 Смачна з Барысам Бурдой.
16.55 Медычныя таемніцы з доктарам АЦярэшчанкам.

17.30 Серыял «Сладчынніца» (Мексіка).
18.15 Пасовішненет.

18.35 Навіны культуры.
18.50 Дэтактычны серыял «Вяртanne Тураўціка» (Расія).

19.00 Дзэтактычны серыял «Вяртanne Тураўціка» (Расія).
19.45 Бітва экстрасенсаў.

20.40 Кальханка.
21.00 Экспедыцыя.
21.20 Прывід «Граніці фантастыкі».

21.30 Моладзеўы дэтактычны серыял «Вераніка Марс-2» (ЗША).
21.55 Жаночая ліга.

22.30 «24 гадзіны».
22.55 «СТБ-спорт».

23.00 «Ляўтапанарама».
23.20 «Сакрэтычны гісторый».

00.15 «Пантэр». Серыял.

06.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00
 «24 гадзіны».

06.10 «Ліншчына».

06.20 Студыя добрага настрою».

08.30 «Калі ласка, скардзіцесь».

08.50 «Кобра. Антыэрор». Серыял.

10.00 «Ліць гісторый».

10.30 «24 гадзіны».

10.40 «Дзень утра».

11.30 «Далёкая свяжі».

11.45 «Званая вічара».

12.35 «Шырокая рака». Серыял.

13.30 «Граніці фантастыкі».

14.40 «Гадаке канчыні». Моладзеўы серыял.

15.30 «Гэта пачынаецца».

17.20 «Ліншчына».

17.30 «Званая вічара».

18.30 «Шырокая рака». Серыял.

11.25 Руская серыя. «Майстар і Маргарыта». Тэлесерыял.
12.35 Тэлефільм «Хадня па пакутах». 8-я серыя.

14.00 Весткі.
14.20 Камедыя «Каралі і капуста». 1 серыя.

15.45 «Гарадок».
15.55 «Чортава кола Арно Бабаджаняна». Дакументальны фільм.

16.50 Навіны - Беларусь.
17.00 Весткі.

17.25 «Кулагін і партнёры».

17.55 «Трымай мене маціней». Тэлесерыял.

18.50 Навіны - Беларусь.

19.00 Весткі.

19.25 «Сядрдні клас».

19.50 «Вялікае-вялікае дзіця». Юры Багатырёў». Дакументальны фільм.

16.50 Навіны - Беларусь.
17.00 Весткі.

17.25 «Кулагін і партнёры».

17.55 «Трымай мене маціней». Тэлесерыял.

18.50 Навіны - Беларусь.

19.00 Весткі.

19.25 «Аглід. Надзвычайнае здарэнне».

20.00 «Пушкінія».

20.25 «Вялікае-вялікае дзіця». Юры Багатырёў». Дакументальны фільм.

21.00 Навіны - Беларусь.

21.25 «Гарадок».

21.50 «Вялікае-вялікае дзіця». Юры Багатырёў». Дакументальны фільм.

22.00 Навіны - Беларусь.

22.25 «Гарадок».

22.50 «Гарадок».

23.00 «Сядрдні клас».

23.25 «Гарадок».

23.50 «Гарадок».

24.00 «Гарадок».

24.25 «Гарадок».

24.50 «Гарадок».

25.00 «Гарадок».

09.30 Лодкавы спорт. Чэмпіянат свету. Клас Р1. Стамбул (Турцыя).

10.00 Веласпорт. Тур дэ Франс. Марцины - Бург-Сен-Морыс. Францыя. Этап 16. Агіяд.

11.00 Футбол. Чэмпіянат Еўропы да 19гаду. Групавы этап. Іспанія - Турцыя. Украіна.

12.15 Веласпорт. Тур дэ Франс. Марцины - Бург-Сен-Морыс. Францыя. Этап 16.

13.15 Веласпорт. Нацыянальны тур. Тур дэ Франс. Бург-Сен-Морыс - Ле Гран-Барнан Францыя. Этап 17.

13.45 Плаванне. Чэмпіянат свету. Скачки ў воду з трамплина. Мужчыны. 3 м. Фінал. Рым (Італія).

14.00 Абранае па сяроддзя.

20.10 Конны спорт. Кубак націй. Фальстэроў. Тэлерадыёстанцыя.

21.25 Тэлерадыёстанцыя.

21.50 Гольф клуб. Навіны гольфа.

22.20 Ветразавы спорт. Рэгата La Giraglia Rolex. Генуя (Італія).

24 ЛІПЕНЯ, ПЯТНІЦА

05.40 Камедыны серыял «Як сказаў Дымко» (ЗША).

06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 13.00, 14.00,

15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 23.55

Навіны.

06.05 Дзень спорту.

06.10, 07.05, 08.10 «Добрай раніца, Беларусь!».

06.45, 07.45 Зона X.

07.30, 11.50 Даэлавое жыццё.

08.20 Гатум разам.

08.35 Сфера інтарсай.

09.05, 15.55 «Беларусь. Гісторыя Перамогі».

09.10 Дэтактычны серыял «Карамболь».

09.55 Меладрама «Эрыторыя прыгажосці» (Украіна).

10.40 Крымінальная меладрама «Новы рускі раманс» (Расія). 4-я серыя.

11.35 «OFF STAGE LIFE» доктарам Сайковым.

12.10 Фантастычны серыял «Эўрэка».

13.05 Фантастычны серыял «Герой».

13.45 Документальная-біяграфічны цыкл «Мая праўда» (Украіна). Фільм «М. Круг. Жыццё ў стылі 90-х».

14.30 Моладзеўцы серыял «Кілініка».

15.15, 19.20 Навіны рэгіёна.

15.25 Хранікална-документальны цыкл «Літвінічны фронт» (Беларусь).

16.05 Камедыны серыял «Нацыянальны здабытак» (Расія). 5-я серыя.

16.50 Жаночае ток-шоу «Жыццё як жыццё». «Я стала ахвярой прыгажосці».

17.55 Крымінальная меладрама «Новы рускі раманс» (Расія). 5-я серыя.

19.30 «Зона X». Вінікі тыдня.

19.55 Дэтактычны серыял «Карамболь».

21.00 Панарама.

21.50 Фантастычны серыял «Зорны крэйсер «Галактика» (ЗША- Вялікабрытанія).

23.35 Прэм'ера. Драма «Морфій» (Расія).

01.35 Дзень спорту.

11.05 Навіны спорту.

11.10 «Кантрольны закуп».

11.40 «Бралаш».

12.00 «Малахай+».

13.00 Нашы навіны.

13.05 Навіны спорту.

13.10 «Зразумець. Прабачыць».

13.45 «Модны прысуд».

14.45 «Хадаю ведаць» з Міхailам Шырвіндтам.

15.10 «Гарачы лёд». Шматсерыйны фільм.

16.00 Нашы навіны.

16.10 Навіны спорту.

16.15 «Прэніца цырка». Шматсер. фільм.

17.10 «Хай какую» з Андрэем Малахавым.

18.00 Нашы навіны.

18.15 Навіны спорту.

18.20 «Зваротны адлік». «У вокладках паштартызацыі».

19.00 «Поле чудаў».

20.00 Час.

20.30 Нашы навіны.

21.00 Навіны спорту.

21.05 Джым Крыс ў камедыі «Аферысты»: Дзік і Джэн забадаўлюцца».

22.45 АНТ прадстаўляе: Канцэрт группы «ДЛТ».

00.00 Фільм «Поўная супрацьлегласць».

01.45 Нашы навіны.

02.00 Навіны спорту.

06.00 «24 гадзіны».

06.10 «Лінччына».

06.20 «Раніца. Студыя добрага настрою».

07.30 «24 гадзіны».

07.40 «Раніца. Студыя добрага настрою».

08.30 «Ляўпанарама».

08.50 «Кобра. Антызірор». Серыял.

10.00 «Ліць гісторыю».

10.30 «24 гадзіны».

10.40 «Гарачы ўтрок».

11.30 «Дзялекія святы».

11.45 «Званая вячэр».

12.35 «Шырока рака». Серыял.

13.30 «24 гадзіны».

13.50 «Дабры дзень, доктар!».

14.20 «Дзярага перадача».

14.40 «Гардака канчані». Моладзеўцы серыял.

15.30 «Крот». Серыял.

16.30 «24 гадзіны».

16.50 «Новыя вандраванні дылетанта».

17.20 «Міншчына».

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00

Нашы навіны.

06.05 АНТ прадстаўляе: «Наша раніца».

09.05 «Рудая». Шматсерыйны фільм.

10.05 «Бурштынавы барон». Шматсерыйны фільм. Расія, 2007 год.

11.00 Нашы навіны.

06.00 «24 гадзіны».

06.10 «Лінччына».

06.20 «Раніца. Студыя добрага настрою».

07.30 «24 гадзіны».

07.40 «Раніца. Студыя добрага настрою».

08.30 «Ляўпанарама».

08.50 «Кобра. Антызірор». Серыял.

10.00 «Ліць гісторыю».

10.30 «24 гадзіны».

10.40 «Гарачы ўтрок».

11.30 «Дзялекія святы».

11.45 «Званая вячэр».

12.35 «Шырока рака». Серыял.

13.30 «24 гадзіны».

13.50 «Дабры дзень, доктар!».

14.20 «Дзярага перадача».

14.40 «Гарачы ўтрок».

15.30 «Анфас».

06.45 «Турысты». Камедыны серыял.

07.30 «Сямейнае кіно»: «У пошуках капитана Гранта». СССР, 1985 г. 3-я і 4-я серыі.

09.40 «- і вандраванні».

10.05 «Крокі да поспеху» з Алінай Кабаевай.

10.55 «Мінск і мінчукі».

11.30 «Новыя вандраванні дылетанта».

12.00 «Салдаты. Залатыя серыі».

14.50 «Дзярага перадача».

15.15 «Эзэльны спорт».

15.30 «Ваенная тагамія» з Ігарам Прапакенкам.

16.20 «Наша справа».

16.30 «24 гадзіны».

16.40 Агядлік міжнароднае шоу-бізнесу.

17.20 «Салдат». Лешаш.

17.50 «Малая Радзіма». Ваўкаўск.

18.20 «Залатая калекцыя»: «Супрацьстанне». СССР, 1985 г. Заключная серыя.

07.00 АНТ прадстаўляе: «Суботнія раніца».

08.00, 09.00 Нашы навіны.

11.00 Весткі.

11.15 Навіны спорту.

11.30 «24 гадзіны».

11.40 «Бралаш».

12.00 «Малахай+».

13.00 Нашы навіны.

13.05 Навіны спорту.

13.10 «Зразумець. Прабачыць».

13.45 «Модны прысуд».

14.45 «Хадаю ведаць» з Міхailам Шырвіндтам.

15.10 «Гарачы лёд». Шматсерыйны фільм.

16.00 Нашы навіны.

16.10 Навіны спорту.

20.00 «Сталічны падрабязнісці».

20.15 «Добры вечар, майяня».

20.35 «Камедыя па пятніцах»: «Алібі». ЗША-Нідерланды, 2006.

22.30 «24 гадзіны».

22.55 «СТБ-спорт».

11.30 «Званая вячэр».

18.30 «Шырока рака». Серыял.

19.30 «24 гадзіны».

19.45 «Гадынінікі».

20.00 «Сталічны падрабязнісці».

20.15 «Добры вечар, майяня».

20.35 «Камедыя па пятніцах»: «Алібі». ЗША-Нідерланды, 2006.

22.30 «24 гадзіны».

22.55 «СТБ-спорт».

11.30 «Званая вячэр».

18.30 «Шырока рака». Серыял.

19.30 «24 гадзіны».

19.45 «Гадынінікі».

20.00 «Сталічны падрабязнісці».

20.15 «Добры вечар, майяня».

20.35 «Камедыя па пятніцах»: «Алібі». ЗША-Нідерланды, 2006.

22.30 «24 гадзіны».

22.55 «СТБ-спорт».

11.30 «Званая вячэр».

18.30 «Шырока рака». Серыял.

19.30 «24 гадзіны».

19.45 «Гадынінікі».

20.00 «Сталічны падрабязнісці».

20.15 «Добры вечар, майяня».

20.35 «Камедыя па пятніцах»: «Алібі». ЗША-Нідерланды, 2006.

22.30 «24 гадзіны».

22.55 «СТБ-спорт».

11.30 «Званая вячэр».

18.30 «Шырока рака». Серыял.

19.30 «24 гадзіны».

19.45 «Гадынінікі».

20.00 «Сталічны падрабязнісці».

20.15 «Добры вечар, майяня».

20.35 «Камедыя па пятніцах»: «Алібі». ЗША-Нідерланды, 2006.

22.30 «24 гадзіны».

22.55 «СТБ-спорт».

11.30 «Званая вячэр».

18.30 «Шырока рака». Серыял.

19.30 «24 гадзіны».

19.45 «Гадынінікі».

20.00 «Сталічны падрабязнісці».

20.15 «Добры вечар, майяня».

20.35 «Камедыя па пятніцах»: «Алібі». ЗША-Нідерланды, 2006.

22.30 «24 гадзіны».

22.55 «СТБ-спорт».

11.30 «Званая вячэр».

18.30 «Шырока рака». Серыял.

19.30 «24 гадзіны».

19.45 «Гад

26 ЛІПЕНЯ, Нядзея

07.40 Моладэвны серыял «Сэрца акіяна» (Францыя).

08.30 Альманах вандраванній.

09.00, 12.00, 14.25 Навіны.

09.10, 13.35 «беларусь. Гісторыя Перамоўгі».

09.15 Арсенал.

09.40 Камедыйны серыял «Як сказаў Дымко» (ЗША).

10.25 Культурныя людзі.

10.55 «Усе стыхія».

11.25 У свеце матараў.

12.10 Залатая калекцыя савецкага кінематографа. Лірчанская камедыя «Дамы запрашаюць кавалераў» (СССР).

13.40 Хранікальна-документальны цыкл «Лялечны фронт» (Беларусь).

13.55 Nota Bene.

14.35 Навіны рэгіёна.

14.55 Чэмпіянат свету па аўтагонках «Формула-1». Гран-пры Венгрыі. Гонка. Прамая трансляцыя.

16.55 Фантастычны серыял «Паверхня» (ЗША). Заключная серыя.

17.50 Суперлото.

18.45 Меладрама «Свая чужая сястра» (Расія).

20.35 «Спорлэто 5 з 36». Забаўляльнае шоу.

21.00 «Панарама тыдня» з Максімам Ка-роткіным.

22.05 Іранічна меладрама «Прыгожыя дзячынчы» (ЗША).

07.00 АНТ прадстаўляе: «Нядзельная раніца».

08.00, 09.00 Навіны навіны.

09.05 Нядзельная пропаведзь.

09.20 «Шчаслівія разам». Камедыйны серыял.

09.50 «Шалапутнія нататкі» з Дзмітрыем Крыловым.

10.10 Пакуль усе дома.

11.00 Фазэнда.

11.35 «Эмігранты. Шлях дадому».

12.35 Надзельны «Ералаш».

13.00 Прэм'ера. «Скарб нацый».

14.00 Васіль Шукшын у фільме «Каліна чырвоная».

16.00 Навіны навіны.

16.15 Навіны спорту.

16.20 Прэм'ера. «Марыя Шукшына. Распавядзе міне май башкы».

17.35 «КВЗ». Прэм'ер-ліга.

19.10 АНТ прадстаўляе: «Рэкламная пай-за».

20.00 Контуры.

21.05 «Вясцовая камедыя».

22.10 «Вялікая розіца».

23.10 «У краіне жанчын» да 01.00.

06.50 «Праверана на сабе».

07.35 «Турысты». Камедыйны серыял.

08.25 «Сліменайа кіно»: «У пошуках капітана Гранта». СССР, 1985г. 5+ серыя.

09.30 «Дабры дзень, доктар!».

10.00 «Відаўчоца» прадстаўляе: самае смешнае».

10.55 «Вялікі сняданак».

11.30 «Лютапанарама».

12.00 «Салдаты. Залатыя серыі».

14.50 «Дарагам перадача».

15.00 «Культурнае юшчіё» з Аляксандрам Ефрамавым.

15.30 Дыялогі аб музыцы.

16.30 «24 гадзіны».

16.50 «Асафіяція цікавасць» з Паўлам Каранеўскім.

17.15 «Лютапанарама».

17.45 «Кіно»: «Прывітанне, маляня!». Расія, 2001г.

19.30 «Тыдзень». Інфармацыйна-аналітычная праграма.

20.30 «Ойль тыдня»: «Пакой Марвіна».

22.25 «Спартовы тыдзень».

22.50 Чэмпіян Еўропы па веласпорце на трэку-2009г.

00.20 «Уцекі». Серыял.

08.25 Мір вашаму дому.

08.35 Мультсерыял «Мышка Марго» (Вялікабрытанія).

08.55 Фантастычны серыял «Філ з будучыні» (ЗША).

10.10 Фільм-казка «Стары Хатабыч» (СССР).

11.30 Медычныя таемніцы з доктарам Альгэршанкам.

12.05 Пасоўванне +.

12.25 Меладрама «Дзікі сабака Дзінга» (СССР).

14.00 Музычная моладзевая камедыя «Група «Дзяўчынкі гепадра-2» (ЗША).

15.45 Камедыйны серыял «Дурнушка Бэцці-2» (ЗША).

16.35 Документальная-пазнавальны фільм «Сакрэты Чынгісхана» (ЗША). 2-я серыя, заключная.

17.25 Гістарычна драма «Зорка чароўнага шынаца» (СССР). 1-я і 2-я серыі.

20.20 Тэлебарометр.

20.40 Экспедыцыя.

21.10 Вялікія срыда.

21.35 Дэтэктыўны трэлер «Вінаваты» (Вялікабрытанія - ЗША - Канада).

23.35 «Правыя члавекі». Аўтарская праграма Яўгенія Новікіна.

23.50 Свята музыка.

07.00 Меладрама «Адзін радок».

08.40 «Гонка з пераследамі».

10.10 «Мой срэбны шар. Фрэнк Сінатра». вядучы - Віталій Вульф.

11.00 Весткі.

11.15 «Сам сабе рэжысёр».

12.10 «Амаль смешная гісторыя». 2-я серыя.

13.30 «Гарадок». Дайджэст. Забаўляльная праграма.

22.00 Весткі.

14.15 Алена Якулева ў тэлесерыяле «Каменская».

16.00 Сэння.

16.20 «Рэпэрцэр А. Зіненка». Лепшыя фільмы.

17.10 Дэтэктыўны серыял «Закон і парадак. Злачынны намер».

19.00 Сэння. Адмисловыя выпуск. Гутарка з Прэзідэнтам Расіі.

19.55 Вострасюжэтны серыял «Ганчакі: Покер на чатырох тузах».

23.55 Футбольная нача.

00.20 «Гістарычна. Руская турма ў чора і сеннія».

09.30 Плаванне. Чэмпіянат свету. Сінхронная скакічка ваду з трампіна. Мужчыны. 10 м. Фінал. Рым (Італія).

15.15 Уладзімір Герасімаў, Святлана Сухавей, Сяргей Праханав і Уладзімір Ілін у фільме «Вялікія калейдаскоп».

17.00 «Смияца дазваліяцца». Гумарыстычная праграма.

19.00 Весткі.

19.20 «Сумленны дэтэктыў». Аўтарская праграма Эдуарда Пятрова.

20.00 Фільм «Прысуд», Расія, 2008 г.

21.55 «Мы дзіўна сустрэліся», Расія, 2007 г.

23.35 «На чужым свяце».

00.55 Заканчэнне эфіру.

15.00 Плаванне. Чэмпіянат свету. Рым. Дзень 1.

13.00 Супербайк. Чэмпіянат свету. Чехія. Заезд 1.

14.00 Веласпорт. Нацыянальны тур. Тур дэ Франс. Мантлімар - Мон-Бенту. Францыя. Этап 1. Агяд.

14.30 Веласпорт. Нацыянальны тур. Тур дэ Франс. Мантрэ Фо-Іонн - Парыж. Францыя. Этап 21.

19.00 Плаванне. Чэмпіянат свету. Рым. Дзень 1.

21.00 Веласпорт. Нацыянальны тур. Тур дэ Франс. Навіны.

14.15 Супербайк. Чэмпіянат свету. Чехія. Заезд 2.

22.00 Суперспорт. Чэмпіянат свету. Чехія.

22.30 Мотаспартовы часопіс.

23.00 Веласпорт. Нацыянальны тур. Тур дэ Франс. Мантрэ Фо-Іонн - Парыж.

14.30 Аўтаспорт. Міжнародная формула мастерса. Будапешт (Вугорычына).

00.00 Тэніс. Турнір АТР. Індыйнапаліс (ЗША). Фінал.

01.15 Плаванне. Чэмпіянат свету. Рым. Дзень 1.

02.00 Мотаспартовы часопіс.

19.00 Прэ-экспрэс (агляд медыяյ)

19.15 «Элі Макблі», тэлесерыял: V сезон, 11 серыя.

20.05 Макрафон: «Minsk-Mixt-2008», ч. 5: канцэрт гурта «Ветак»

20.20 Блізкая гісторыя. Іншыя погляд: «Партызанская школа», дак. фільм, рэж. Юрый Каліна, 2002 г., Польшча

20.50 Гісторыя пад знакам Пагоні: «Вітаўт» (пазнавальная праграма).

21.20 Акно ў Еўропу (інфарматычная праграма)

21.45 Фільматаўка майстроў: «Несвядомыя», маст. фільм, рэж. Хаакін Арыстэрэль, 2004 г., Іспанія-Германія-Партугалія-Італія.

11.00 Сярэднія сінхронічныя скакічкі з трампіна. Мужчыны. 10 м. Фінал. Рым (Італія).

15.00 Плаванне. Чэмпіянат свету. Сінхронная скакічка ваду з трампіна. Мужчыны. 10 м. Фінал. Рым (Італія).

19.00 Сярэднія сінхронічныя скакічкі з трампіна. Жанчыны. 10 м. Фінал. Рым (Італія).

21.00 Веласпорт. Нацыянальны тур. Тур дэ Франс. Навіны.

14.15 Супербайк. Чэмпіянат свету. Чехія. Заезд 2.

22.00 Суперспорт. Чэмпіянат свету. Чехія.

22.30 Мотаспартовы часопіс.

23.00 Веласпорт. Нацыянальны тур. Тур дэ Франс. Мантрэ Фо-Іонн - Парыж.

14.30 Аўтаспорт. Міжнародная формула мастерса. Будапешт (Вугорычына).

00.00 Тэніс. Турнір АТР. Індыйнапаліс (ЗША). Фінал.

01.15 Плаванне. Чэмпіянат свету. Рым. Дзень 1.

02.00 Мотаспартовы часопіс.

19.00 Прэ-экспрэс (агляд медыяյ)

19.15 «Элі Макблі», тэлесерыял: V сезон, 11 серыя.

20.05 Макрафон: «Minsk-Mixt-2008», ч. 5: канцэрт гурта «Ветак»

20.20 Блізкая гісторыя. Іншыя погляд: «Партызанская школа», дак. фільм, рэж. Юрый Каліна, 2002 г., Польшча

20.50 Гісторыя пад знакам Пагоні: «Вітаўт» (пазнавальная праграма).

21.20 Акно ў Еўропу (інфарматычная праграма)

21.45 Фільматаўка майстроў: «Несвядомыя», маст. фільм, рэж. Хаакін Арыстэрэль, 2004 г., Іспанія-Германія-Партугалія-Італія.

11.00 Сярэднія сінхронічныя скакічкі з трампіна. Мужчыны. 10 м. Фінал. Рым (Італія).

15.00 Плаванне. Чэмпіянат свету. Сінхронная скакічка ваду з трампіна. Жанчыны. 10 м. Фінал. Рым (Італія).

19.00 Сярэднія сінхронічныя скакічкі з трампіна. Мужчыны. 10 м. Фінал. Рым (Італія).

21.00 Веласпорт. Нацыянальны тур. Тур дэ Франс. Навіны.

14.15 Супербайк. Чэмпіянат свету. Чехія. Заезд 2.

22.00 Суперспорт. Чэмпіянат свету. Чехія.

22.30 Мотаспартовы часопіс.

23.00 Веласпорт. Нацыянальны тур. Тур дэ Франс. Мантрэ Фо-Іонн - Парыж.

14.30 Аўтаспорт. Міжнародная формула мастерса. Будапешт (Вугорычына).

00.00 Тэніс. Турнір АТР. Індыйнапаліс (ЗША). Фінал.

01.15 Плаванне. Чэмпіянат свету. Рым. Дзень 1.

02.00 Мотаспартовы часопіс.

19.00 Прэ-экспрэс (агляд медыяў)

19.15 «Элі Макблі», тэлесерыял: V сезон, 11 серыя.

20.05 Макрафон: «Minsk-Mixt-2008», ч. 5: канцэрт гурта «Ветак»

20.20 Блізкая гісторыя. Іншыя погляд: «Партызанская школа», дак. фільм, рэж. Юрый Каліна, 2002 г., Польшча

20.50 Гісторыя пад знакам Пагоні: «Вітаўт» (пазнавальная праграма).

21.20 Акно ў Еўропу (інфарматычная праграма)

21.45 Фільматаўка майстроў: «Несвядомыя», маст. фільм, рэж. Хаакін Арыстэрэль, 2004 г.,

ЦІКАВА

ПОЛЬСКІ АНАЛАГ ДАХАУ

Іван БІЧ

75 гадоў таму ў Бярозе-Картузскай на тэрыторыі Заходняй Беларусі, якая ўваходзіла ў склад Польшчы, пачала працаца турма для палітычных апазіцый.

Ідэя стварыць спецыяльную турму для палітычных прадпрыемнікаў дзяржавы прышла ў галаву тагачаснаму прэм'еру Польшчы Казлоўскому. За прыклад узялі Дахай — пабудаваны нацыстамі канцлагер для самых небяспечных палітычных апанентоў Гітлера.

Казлоўскі нават не хаваў, што менавіта нацысцкая сістэма пакарання натхніла яго на гэты крок. Больш таго, ён быў заўзятым фанатам Гебельса і ўвес час цытаваў ягону разважанні на конт ролі турэмных установ у падтрыманні палітычнай стаўльнасці. Захапленне Казлоўскага фашызмам не зімля нават пасля таго, як немцы акупавалі Польшчу. У часы вайны ён стаў лідэрам руху калабарацыяністу.

Карпусамі бярозаўскай турмы сталі старыя казармы царской арміі. Вакол быў выкананы роў з вадой і паставлены плот з калючага дроту. Па дроту быў пушчаны электрычны ток.

Фармальная аф'ект у Бярозе-Картузскай належала Міністэрству ўнутраных спраў.

Нарэшце, ідэя стварэння канцлагеру цудоўна пасавала тагачаснай палітычнай атмасфэры. У Польшчы панаваў ружым сацнцы, быў значна аблежкаваныя палітычныя свабоды.

Непасрэдны падставай для будаўніцтва польскага Дахая стаў тэрарыстычны акт у Варшаве 15 чэрвеня 1934 года. Украінскі нацыяналіст застрэлі міністра ўнутраных спраў Польшчы Браніслава Перацкага. Забойца быў сабрам Арганізацыі ўкраінскіх нацыяналістаў (ОНУ), якой кіраваў Сцяпан Бандара.

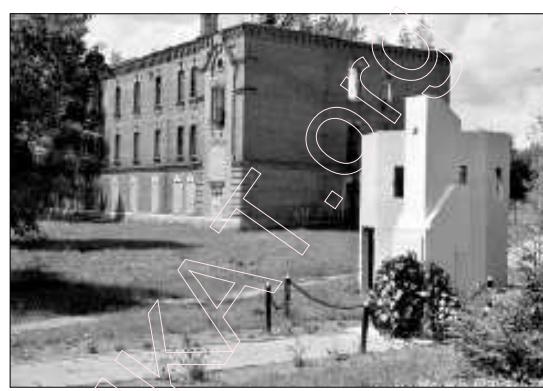
Казлоўскі адразу прапанаваў Пілсудскаму праект супертурмы. Апошні быў вельмі ўражаны забойствам Перацкага, якога лічыў адным з самых блізкіх да сябе людзей. У той жа дзень быў падпісаны адпаведны дакумент, які дазваляў у мэтах абароны грамадскага спакою папярэдніх арышты і ўтырмание ў спецыяльнай турме небяспечных асобаў. Турма павінна была знаходзіцца ў Бярозе-Картузскай. Пазней гісторыкі ўстанавілі, што тэкст дакумента быў папросту скалькаваны з німецкага закона пра турэмную зону ў Даху.

Карпусамі бярозаўскай турмы сталі старыя казармы царской арміі. Вакол быў выкананы роў з вадой і паставлены плот з калючага дроту. Па дроту быў пушчаны электрычны ток.

Фармальная аф'ект у Бярозе-Картузскай належала Міністэрству ўнутраных спраў.

Некралог Браніслава Перацкага і яго забойца Рыгора Мацейка

Савецкі абеліск на месцы былога канцлагера ў 1962 годзе

фактычна ён падпрадкаўаўся ваяводзе Палескага. Спешынъ на згады адкрыцця турмы быў зменены ваявода. Новым рэгіянальным кіраўніком быў прызначаны былы камандант Брэсцкай крэпасці. Костэк-Бернарскі меў рэнаме сапраўднага садыста. Больш таго, кіраўніцтву МУС правляло спецыяльны конкурс сярод сваіх супрацоўнікаў і выбрала самых бруталльных паліцыйскіх. Некаторым злачынцам, якія сядзялі за кратамі, прапанавалі амністыйю, калі яны пагодзіцца служыць наглядчыкамі ў Бярозе-Картузскім. Камандантамі лагера быў спачатку Баліяслаў Грэфнер, а потым Йозэф Камала. Лёс апошніх склаўся вельмі цікава. Як польскага афіцэра падчас вайны немцы яго арыштавалі і адправілі ў Асвенцім. Там яго забілі ахойнікі ўкраінскага падзялжання, якія такім чынам

адпомсцілі за катаванне ўкраінскіх палітыкаў, якія сядзелі ў Бярозе-Картузскай.

Увогуле, трапіць у лагер было вельмі лёгка. Ращэнне пра адпраўку грамадзяніна ў Бярозу-Картузскую прымаў не суд, а следчы. При гэтым грамадзянін не меўмагчымасці скарысціцца на такое ражэнне ў суд. Праўда, следчы мог засадзіць чалавека толькі на трох месяцах. Пасля камандант турмы павінен быў вынесіць прысуд, колькі гэтыя вязень павінен заставацца за кратамі.

7 ліпеня 1934 года ў Бярозе-Картузскую дастаўлі першага вязня. На восень 1939 года, калі турма была ліквідавана Чырвонай арміяй, што ўышла на тэрыторыю Заходняй Беларусі, тут сядзелі некалькі тысяч чалавек розных нацый і розных палітычных поглядў. Сярод іх быў таксама і жанчыны.

На гэты час у турме ўжо існавалі пэўныя традыцыі. Як толькі новы вязень прыбываў у Бярозу-Картузскую, яго добра збівалі, каб ведаў, куды трапіў. Пасля яму давалі нумар і вялі ў ягону маленькую камеру. Наглядальнікі патрабавалі, каб вязень стаў цэлы дзень калі сцяны, а спаў на голай падлозе. Прычым пе-рад адбоем падлогу палівалі вадой. Уначы вязня щаста падымалі і прымушалі бегаць па дверях.

Дзэні турме пачынаўся а 4-й гадзіне раніцы. За дзесяць секунд вязень мусіў памыцца і схадзіць у прыбіральню. Пасля быў сняданак — кава і чорны хлеб. Затым пачыналася муштра вязні хадзілі цэлы дзень па дверы ў калонах. Ахоўнікі пры гэтым актыўна падганялі іх палкавымі ўдарамі. Іншай формай запяцяці вязняў — бесконсносае нашэнне туды-сюды камянёў. Усё пад брэх службовых сабак. Цікава праходзілі ў Бярозе-Картузскай выхадныя. У нядзелі вязні не працаўвалі і не маршыравалі. Яны мусілі слухаць каталіцкага капелана (гэта вельмі не падабалася грэка-каталікам, праваслаўным, яўрэям і сацыялістам) і чытаць працы Юзэфа Пілсудскага.

Нельга сказаць, што польскае грамадства маўчала. Выпадкі смерці ў лагерах выклікалі рэакцыю ў прэсе. Напрыклад, справа вязня Маларовіча, які сваёй крывей напісаў на сценах камеры: «Ганбь фашысцкім катам!». За гэта яго збілі і кінулі ў карцэр, адкуль ён выйшаў вар'ятам. Увогуле, у Бярозе-Картузскай было забіта 20 чалавек. Але гэта афіцыйная лічба. Прыкладна 60 чалавек сталі каткамі. Іх адпраўлялі ў шпіталь у Кобрыне.

Лагер прадаваў, як было сказана вышэй, да 1939 года, калі ў Бярозу ўвайшлі чырвонаармейцы. Яны выпусцілі ўсіх вязняў. Сярод іх, дарчы, былі праўныя польскія палітыкі і сабры ОНУ — будучыя ворагі савету. Затое чырвоная армія падыграла ўсіх польскіх афіцэраў, якіх потым забілі ў катынскім лесе.

Вось такая іронія гісторыі.

ЯНЫ ПРА НАС: ЗАМЕЖНАЯ ПРЭСА ПРА БЕЛАРУСЬ

З нешнепалітычны курс Лукашэнкі на саюз Расіяй завяршыўся крахам. Беларускі прэзідэнт не здолеў своечасова зразумець, што расійскі палітычны элітэ (прыкладна з 2003 года) патрэбны не саюзік, а паднадзялены, кіруючы якім яна магла б дэмантраваць ЗША і ЕС сваю магутнасць. Пры гэтым расійская ўлада сур'ёзна патрабуе ад беларускага ўрада прадпрыемств расійскім кірпачам. Гэта найбольш надзеіна гарантый таго, што Беларусь і ў выпадку замены Лукашэнкі, які, як вядома, шмат каго раздражняе ў расійскім кірпачстве, застанеца пад кантролем расійскай улады. Адмова Лукашэнкі прывяла да канфронтациі і да санкцый з расійскага боку, якія могуць падзела недарэчнымі толькі для тых, хто сур'ёна верыць, нібыта расійская эліта імкнецца да аднаўлення СССР. Яе іншыя мэты, і Лукашэнка, падобна, у гэтым

канчаткова пераканаўся. А яшчэ праз некалькі гадоў ціпераши ружым непазбежна апынеца ў канфлікце з Расіяй. Але, мяркуючы па ўсім, так добра ён не пратрымаецца.

Каспаров.Ru (Расія)

Малаверагодна, што наяўнасць АЭС паменшиць энергетичную залежнасць беларусі ад Расіі, бо менавіта там давядзенца закупляць яздзера паліва, якога ў 2016–2018 гадах у Расіі не будзе шмат, так што не выключана падвышэнне коштава. Нават у расійскіх калідорах улады часам гучыў сунневы, а ці патрэбна АЭС Беларусь, калі краіна можа атрымліваць электрэнергію са Смаленскай АЭС. «Росатам» падтрымлівае новы беларускі праект. Аднак у цэлым пытанне пра то, ці траба будаваць станцыю, пракаігае заставацца адкрытым.

«Geopolitika» (Літва)

Цік Москвы на Мінск з кожным разам набывае ўсе больш жорсткія формы. Аднак, да гонару прэзідэнта, дагэтуль ніводны расійскі рычак так і не спрацаўваў. Лукашэнка, цвяроза ацяр্ণяваючы сітуацыю, не дадаў ёй выходці з-пад уласнага кантроля, дэмантруючы пра гэтым «старэйшим крамлёўскім братам» незвычайнай здольнасці празорлівага палітычнага акцёра. Радзе і тое, што на гэтым полі, дзе мускуламі нас спрабаўць страшыць «старэйшыя браты», мы — не адзінны змагары.

«Грузія online» (Грузія)

С прабуючы гуляць на супэречнасцях з Москвой, беларускі прэзідэнт пасплюдовіў рапорту аснову свайго кіравання, якую ўяўляе сукіннасць стальскіх фінансавых хуленій у беларускую эканоміку і антызахођнюю пропаганду. Пазбавіўшыся гэтых рычагу кіравання сацы-

яльнымі працэсамі ў краіне, А. Лукашэнка будзе без асаблівых выслікаў (пры ўзделе Вяшынгтона і Бруслеля) заменены на празаходнага дзеяча. Тым самым, будзе адхілены апошні геапалітычны саюзік Расіі на заходнім кірунку, з усім вынікаючым вяенна-палітычным і эканамічнымі перавагамі для ЗША і іх саюзікаў па NATO.

«Час-пик» (Расія)

Магчыма, Лукашэнка адчувае, што яму ўсё ж давядзенца наладжаць адносіны з раздражненым Крамлём. Нягледзічна на тое, што Беларусь нядайна далаўчылася да праекта ЕС «Усходнія партнёрства», яна, аднак, падтрымлівае аблежкавання сувязі з Захадам. Беларусь ўсё ж моцна залежыць ад Расіі з-за танных крэдытаў, недарэчіх энергарэсурсаў і жыцьця важных гандлёвых сувязяў.

«Подробности» (Украіна)

ЗАМЕЖЖА

12

▼ МІЖНАРОДНЫЯ НАВІНЫ

АЎСТРЫЯ. СПРАВА БОРАТА

Аўстрыя давяла, што годная назвы «краіна шпіёнаў». Менавіта так называлі яе ў часы «халоднай вайны» з-за пазблокавага, нейтральнага статусу. Новы шпіёнскі скандал звязаны з Рахатам Алеевым, бытым зяцем казахскага прэзідэнта Нурсултана Назарбаева. Як вядома, з 2007 года Рахат хаваецца ад казахскіх спецслужб у Вене, скідаючы на краініка Казахстана пльны кампрамату прац інтэрнэт. Назарбаеву адказваў яму той жа манетай. Напрыклад, у сіце в рэгуляпра з'яўлялася інфармацыя пра інтынае жыцьцё Алеява. Казахскія палітолігі німаглі зразумець, адкуль у казахскіх уладах такая інфармацыя. Ціпер, здаецца, адказ зноўдзеяны. Эсць падазрэнне, што кампрамат казахам передаваў депутат праварадыкальнай Партыі свабоды (FPO) Харальд Вілімскі. Як сібра парламента, ён меў права праглядаць сакрэтныя матэрыялы паліцыі, якія ў эматах быспекі Алеява ўвесь час з ім сочыць. Сама цікавае, што Вілімскі фактычна выдаў сам сябе. Зрабіў дэпутацкі запыт: чаму Алею жыве ў Аўстрыі? Пытанне передадлі ў МУС, якое паведаміла, што Вілімскі даўно цікавіцца Алеевым. Ціпер усе чакаючы спецыяльнага даклада пра Бората — так правазала агента казахаў аўстрыйская прэса.

На матэрыялах *Der Standart* (Аўстрыя)

ГЕРМАНІЯ. ТЭРАРЫСТЫ СКЛАЛІ ЗБРОЮ

Восем гадоў таму ў крымінальных хроніках з'явілася тэрарыстычныя арганізацыі «Вайсковая група». Мелася на ўзвесе група левых радикалаў, якія здзімаліся падпіламі розных дзяржаўных установ і нападамі на іх супрацоўнікаў. У сваіх заявах яны абіцалі, што будуть нішчыць дзяржаўную нерухомасць і збіцаваць функцыянеру дзяля таго самага дня, пакуль Германія не стане сацыялістичнай рэспублікай саветаў. Паліцыя арыштавала частку экстремістаў, аднак некаторыя актыўнікі да гэтага часу гуляюць на волі. І вось зараз нечакано пракуратура атрымала ліст ад сібюро «Вайсковой группы», які пішуць, што прыпыняюць тэрарыстычную актыўнасць. Свеё разашэнне аутары тлумачаць тым, што гвалт — гэта дрэнна. Пракуратура заяўвала тэрарыстаў віталі, аднак следства па «Вайсковай групе» пакуль не прыпыніла. Застаецца дадаць, што ў прэсе былі артыкулы пра то, што ядро групы складаюць былья супрацоўнікі ўсходненімецкай службы быспекі.

На матэрыялах *Tageszeitung* (Германия)

КАНАДА.

ЦЫГАНЕ
ПАСВАРЫЛІ
ЧЭХАЙ

I КАНАДЦАЙ

Афіцыйная Атава выканала сваю пагрозу — скасавала бязвізвавы рэжым для чэхай. Канадцаў дасталі чэшскія цыгане, якія ка-сажкія бытуць з Чэхіі ў просьбі канадскага грамадзянства. Прычына эміграцыі — пераслед цыгану ў Чэхіі з боку нацыстуў. Чэшскія нацысты абвясцілі нешта кшталту кампаніі вынішчэння працтаваніку ўзятай этнічнай групы. Толькі за адзін год у Канаду перебралася дзве з паловай тысічы цыган. Прага факт дыскримінацыі ўпартка адмініструе. У адказ тры тыдні таму Канада пастаўіла чахам ультыматум: або нешта зрабіце, або ўвядзем візы. Чэшскі МЗС пагрозу прайгнараваў, і ў выніку канадцы ўвіялі візавы рэжым. Чэхія вельмі абурилася. Яна адклікала сваё пасла і заяўіла, што канадцы больш ім не саэнзікі. Цікава, але жыхары ўсіх іншых краін шэнгенскім зонам могуць і далей ездзіць у краіну кліновага ліста без візы. Эта дзе чэхам падставу скардзіцца на канадцаў у єўрапейскіх структурах.

На матэрыялах *Dzennik* (Польша)

ЛІТВА. МАГЧЫМА ЎВЯДЗЕННЕ ЦЭНЗУРЫ

у якіх «фігуруе гомасексуалізм, бісексуальнасць, палігамія, а таксама ўтрымліваюча сцэны гвалту і смерці». Паводле новых правілав, будучы забароненыя матэрыялы, якія «захавочваюць да јудзелу ў азартных гульнях і латарах», «пропагандуюць няправільнае харчаванне, незахаванне гігієны і пасыўны лад жыцця», а таксама «пропагандуюць верыць у паранармальныя з'явы і гіпноз». За законапраект прагласілі 87 з 141 дэпутата. Супраць было толькі шэсць дэпутатаў. 25 устрышаліся.

На матэрыялах *BBC*

► ПРАТЭСТ

БАЛКАНІЗАЦІЯ ПА-КІТАЙСКУ

Алег НОВІКАЎ

**Падзеі ва Урумчы яскрава
прадэмансіравалі крах мадэлі
нацыянальной палітыкі
Кітайскай народнай рэспублікі.**

Не маюць рачыні тыва кітайскія функцыянеры, якія кусаючы локці з-за таго, што ў пачатку ліпеня пусцілі на самацёк інцыдэнт у мясцовасці Сіньцзян, дзе кітайскія рабочыя арганізавалі суд Лінча над уйгурам, які, у сваю чаргу, быццам учыніў гвалт з нейкага кітайца. Таго уйгура кітайцы забілі, а паліцыя факт самасуду прайгнаравала. Менавіта гэтыя гэтыя выпадкі і справаўшаваў выбух 4 ліпеня ва Урумчы, дзе натоўп уйгураў разгроміў цэнтр горада, уступіўшы ў бойку з сіламі аховы пракарадку (афіційна вінікі — 184 забітых, неафіцыйны — 600-800).

У кожнага, хто цікавіцца палітыкай, рэпартажы з Урумчы выклікаюць асацыяцыі з вясновымі пратэстамі ў Тыбете. Сінтары падзеі вельмі падобныя (вулічныя пратэсты, бойкі з паліцый) і падобныя лозунгі — незалежнасць. Выснова, якую можна з'яўляць зрабіць, — нацыянальная палітыка КНР букусе.

Увогуле, у Кітай жывуць 56 нацыянальных меншасцяў, ці калія 700 мільёнаў чалавек (прыкладна 6 працэнтаў ад агульнай колькасці насельніцтва краіны). Каронныя кітайцы, або, як іх называюць, ханъяу, — больш за 90 працэнтаў.

Народы былі ўключаны ў склад Кітая рознымі шляхамі. Каго заваявалі (уйгуры), а хто сам спачатку заваяваў Кітай (маньчжуры або манголы). Так і інакі, на момант аbehвешчання Кітайскай рэспублікі (1911 год) нацыянальнае пытванне было вельмі актуальным. Прауда, з улікам хаосу, які панаваў у краіне, да сістэмай рэалізацыі нацыянальной палітыкі спраўне не дайшоў.

Па-іншаму вырашылі нацыянальнае пытванне ў Кітая японцы, якія ў 1930-я гады пашыралі зону сваёй польпіўшы на паўночную частку краіны. Яны стварылі тут дзве марынатачныя дзяржавы для манголаў і маньчжуруў, якія былі прызнаныя шматлікімі краінамі, у тым ліку СССР. Даречы, японцы не прыдумалі нічога новага. Масква ў 1930-40-ягады спрабавала стварыць на тэрыторыі, дзе жывуць уйгуры, буферную дзяржаву Усходній Туркестан.

У 1949 годзе ў вайне з Чан Кайши перамаглі камуністы, праограма якіх прадугледжвала пабудову сацыялістычнага Кітая на федэральнай базе. Да гэтага, аднак, спраба не дайшла: нацменшасці атрымалі толькі статус аутаномных раёнаў. Асаблівая сітуацыя была ў Тыбете, які першапачаткова меў пэўную самастойнасць. Аднак пасля

паўстання 1959 года, у выніку якога Далай Лама збег у Індію, Тыбет быў таксама стаў толькі аўтамоніем.

Аўтаноміі для нацменаў не сталі вырашэннем проблемы. Лепши прыклад таму — падзеі 1962 года, калі быў зарэгістраваны самыя масавыя ў гісторыі добраахвотныя ўцёкі ў СССР. З-за голаду, выкліканага курсам Вілімскага скакчу, у Казахстан збегла 62 тысічы уйгураў.

Такім чынам, на пачатку XXI стагоддзя сітуацыя выглядае наступным чынам. Пяць народоў жывуць у аўтаномных раёнах, дзе іх мова, як і кітайская, мае афіцыйны статус. На мясцовых мовах друкуюцца ўсе прынты законы. Пяць моваў ёсьць на дзяржаўных банкнотах. Босамі аддзелаў кампарты ў тых раёнах ахавакі звоніцца тутайшы. Дзяржава больш-менш спрыяе развіццю нацыянальных культур.

Усё было б добра, калі бы не эканамічны бум 1990-х гадоў, наступствам якога перш за ёсць стала масавая міграцыя ханъяў з цэнтральнага і заходняга Кітая на ўсходнія. Калі ў 1945 годзе уйгуры складалі 90 працэнтаў жыхараў аўтаноміі, тараз — толькі 45, што, натуральна, выклікае ў іх незадавальненне.

Развіццё ўнутранага рынку КНР прывяло да росту попыту на спецыялістіў з добрымі веданнямі кітайскай мовы. Нацменам, які не мае квотаў падчас конкурсаў на дзяржаўныя пасады, здаць моўны экзамен больш цікжка, чым этнічнаму кітайцу. У выніку яны выцісніваюцца з эліты.

Трапіць чынік для незадавальнення — бурная эксплуатацыя карысных выкапніў у аўтаномных раёнах. Як прывыкли, прыбыць з гэтага атрымлівае цэнтр або кітайскія кампаніі. Добры прыклад — *Xinjiang Production and Corporation Group*, створаная з ініцыятывы дзяржавы грамадска-арганізацыя, пад кантролем якой знаходзіцца ў тым ліку землі, дзе жывуць уйгуры, на падмурку якіх збудаваныя шматлікія гаражы і нафтавыя родніцы.

Простая ханъяў рэагавалі на наўны ў Урумчы гэтак жа, як расійцы рэагавалі на паведамленне пра тое, што ў Таліне перанеслі поміж савецкім салдатам. Кітайскі інтэрнэт-форумы захліпнулы хвалі шавінізму. Прэса піша нават пра пагрозу уйгурскіх пагромаў. Тым больш, што уйгуры ў кітайскіх гарадах маюць імідзь, падобны да іміджу каўказцаў у Расіі. Звычайна яны займаюцца дробным гандлем, аднаўляючы гарады ў грамадстве пашырана шмат кітайскіх супрацоўнікоў.

Простая ханъяў рэагавалі на наўны ў Урумчы гэтак жа, як расійцы рэагавалі на паведамленне пра тое, што ў Таліне перанеслі поміж савецкім салдатам. Кітайскі інтэрнэт-форумы захліпнулы хвалі шавінізму. Прэса піша нават пра пагрозу уйгурскіх пагромаў. Тым больш, што уйгуры ў кітайскіх гарадах маюць імідзь, падобны да іміджу каўказцаў у Расіі. Звычайна яны займаюцца дробным гандлем, аднаўляючы гарады ў грамадстве пашырана шмат кітайскіх супрацоўнікоў.

▶ ПАДРАБЯЗНАСЦІ

ЧАТЫРНАЦЦАЦЬ ЗАБІТЬІХ БІСКУПАЎ

Алег ПЯТРОЎ

**Каталіцкая грамада краіны
баскаў патрабуе бенефікцыі
забітых франкістамі біскупаў.
Кірауніцтва іспанскага
каталіцкага епіскапату рэзка
супраць.**

Варта прыгадаць, што да гэтага часу царква прызнавала пакутнікамі выключна тых дзеячаў, якія падчас грамадзянскай вайны ў Іспаніі загінулі ад рук рэспубліканцаў.

У щерагах апошніх було шмат анархістів, які заусіди бачили у Касцёле сімвал прыгнёту і цемпраштва. Вайна разязала ваяйнічым атэстам руки. Паколькі аматары ідзяў Бакуніна былі важнай фракцыяй лагеру прыхільнікаў расспублікі, лідэры апошніяй (пераважна памяркоўныя сацыялісты) былі вымушаны заплющчваць вочы на пагромы манаstryю і храму, масавыя забойствы царкоўных служак, злекі з сінтяніяй і г.д.

З іншага боку, у анархістай было саліднае апраўданне, каб чыньш гвалт з царквы: кіраўніцтва іспанскага Касцёла афіцыйна падтрымала Франку. У складе чаргу, Франка ў закліку да паўстання сцвярджаў, што пачынае змагацца з рэспублікай «у імя каталіцізму і прававоў Касціёла».

Пасля перамогі фашисты ў 1939 годзе тэма забітых рэспубліканцамі каталікіў стала адным з асноўных дзяржаўных міфаў іспанскай дыктатуры. З часам у кірауніцтве іспанскай каталіцкай царквы ўзнікла ідэя дабівачца іх бенефікацыі. Рым ахвотна падтрымáў ініцыятыву Мадрыда. У 1987 годзе Папа Ян Павел II правёў працэдуру бенефікацыі 474 іспанскіх каталіцкіх святароў — ахвяр рэспублікі. У каstryчніку 2007 года Бенедыкт XVI прызнаў пакутнікамі яшчэ 498 царкоўнікаў, якія загінулі ад рук усё тых жа рэспубліканцаў.

Анадак сеняй высвітляеца, што падчас грамадзянскай вайны былі зафіксаваны факты, калі каталацкіх святароў забівалі і фашисты. Маюцца на ўвазе 14 баскскіх бібліяпак, якіх несі суду і следства франкісты паставілі да сценкі ў ліпні 1936 года. Увогуле, на тэрыторыі Краіны Баскія было

забіга 80 духовних асобаў.

Віна апошніх была ў тым, што яны падтрымлівалі распубліканцаў. Рабілі яны гэта таму, што распубліканцы дадлі дзяржаўную аўтаномію баскам. Акрамя таго, кіраўнікамі аўтаноміі былі сябры Баскскай нацыянальнастъчнай партыі (*PNV*), складнікам ідэйнай дактрины якіх ёсць інтэгральны каталіцтвум. Заснавальнікі *PNV* наўратіліся да баскі, якія ў Х стагоддзі прыпынілі рух арабаў на Европейскую, — абараны Богам народ.

вырашылі ўшанаваць памяць тых 14-ци царкоўнікаў. З гэтай нагоды 11 ліпеня ў Віторыі (сталицы Баскскай аўтаноміі) адбыўся спецыяльныя мерапрыемствы. У прысутнасці 200 чалавек біскуп прав'ёў спецыяльнае набажэнства ў горад нябожчыкў. Было агучана патрабаванне — прызнаць іх пакутнікамі. Акрамя таго, каталикі-баскі настойвалі, каб каталикі іклір Мадрыда прынесь прарабачэнні. Варта згадаць, што ў 1936 годзе забітых баскскіх біскупаў іспанскі Касціл забараніў хаваць па хрысціянскому зыччаю.

хаваш на цирклюцінський узъ чаю.
Іх цели прапору кінул ў агонь.

Правая прэса Іспаніі адразу заўважыла адну супяречнасць:

у жо 30 гадоў краіна жыве па за-
конах дэмакратыі, і толькі зраз
баскі ўзгадалі пра тых 14 ахвяр
франкісташ. Што замінала ім
казаць пра гэтую трагедыю раней?
На думку журналістаў правых
выданняў, тут прымітава палі-
тычна кан'юнктура. Акцыя

ушанавання ў Віторпі працьша на фоне канфлікту Касціела з урадам сацылістів. Сацылісты апошнім часам правили некалькі разформаў, якія выскіпалі рэзкую крытыку з боку Касціела. Гутарка пра законы, які пашыраюць права гомасексуалістаў і лесбіянак, дазваляюць аборты, забараняюць дэмантрацыю релігійных сімвалуў на навучальных установах.

Незвичайна акція баскських каталікоў была яўна накіраваная супраць цяперашняга вельмі кансерватыўнага епіскапату іспанскай каталіцкай царквы.

▼ ПАЛІТЫКІ ТЫДНЯ

ІАЛАНТА КВАСЬНЕЎСКАЯ

Жонка блога презідента Польщі Аляксандра Квасьнеўскага пастаўіла на вушы ўсюпольскую палітку. Прайшлі чуткі, што яна збіраецца ісці ўз прэзідэнт (выбары кіраўніка польскіх дзяржавы адбудуцца ў наступным годзе). Гэта стала сапраўдным выхулем. Па аптыманнях сацыялагічных службай, у такім выпадку жонка Квасьнеўскага магла б скласці значную канкуренцыю ціпераціўшаму прэм'еру Дональду Туску з ліберальнай Грамадзянскай платформы і паспрачаці з ім за права прадстаўляць у другім туры альтынавэрсатывны лагер. Аднак у выніку лібералаў маглі ўздынучыць свабодна. У інтэрв'ю аднаму з польскіх каналаў пані Квасьнеўская паведаміла, што выстаўляць сваю кандыдатуру не будзе, паколькі «павінна рабіць для мужа халаднік і маласольныя агуркі». Аднак праўда аказалася больш цікавай. Аляксандр Квасьнеўскі марыць не толькі пра халаднік і агуркі. Ён вырашыў падацца ў старшыні ААН. Такі шанец ён атрымаў у 2011 годзе, калі скончыцца кадэцкія ціпераціўшыя старшыні. Калі другая палова стане прэзідэнтам у 2010 годзе, то пра сваю мару сесці ў крэслі кіраўніка ААН, Квасьнеўскі можа забыцца. Як піша преса, ланцан вырашыла не замініць мужу. Як мінімум да наступных прэзідэнцых відаўай.

МІКАЛАЙ ЛЕВІЧАЎ

Сябра думскай фракцыі «Справядлівая Расія» прапанаваў лічыць 31 снегняк афіцыным выхадным. «Усё адно большасць расійнікі налі і з'яўляецца на працоўным месцы ў апошні дзень года, то толькі каб выпіць у працоўным калектыве», — аргументуе Левічай. Дзялута таксама кажа, што дойгія навагоднія вакацыі трэба трохі скарыцца, а майскія святы — павалічыць. Нашто? Паколькі «громадзянін традыцыйны» праводзіц свой нерадзіць час на дачных участках». Самае смешнае, што падобны законопраект раней зарэгістраваў кіраўнік «Справядлівай Расіі» Сяргей Міраноў. Міх тыль, стала відома, што Крэмль вырашыў актыўнейшыя практыкі эсэршт, які быў прымудрым, каб адцягнуць галасы левага электарата. Матчыма, увесы сыр-бор з-за ётага. Дарэчы, ініцыятыва Левічава ўздымала яшчэ адні пытанні: каму плюнчыць східзіць на навагоднія святы за снегняк у бацькі? У гэты змене блізкія празніцы?

КЛАУС ВАВЕРАЙТ

► НОВАЯ ГЕНЕРАЦИЯ

СУСЕД БОГА

Мария МАРТЫСЕВИЧ

Аднойчы мой таварыш
вырашыў зладзіць
перформанс. Акцыя
прадугледжвала некаторыя
публічныя дзеянні. Перад
тым, як несці элітарнае
мастакства ў масы, ён
патэлефанаваў знаёмай
праўніцы, маўляў, што
мне будзе, калі я выйду на
центральную вуліцу і здзенскію
такія і такія рэчы. Знаёмая
выслушала і адказала: «У
нашай краіне, дараражэнкі,
твой лёс у гэткай сітуацыі —
пытанне не юрыспрудэнцыі, а
тэалогіі». Можа, менавіта пра
гэту містычную акапічнасць
усяго, што адбываецца ў
Беларусі і з беларусамі,
адну з найлепшых кніг пра
беларускую ідэнтычнасць
напісаў святар».

Аўтара эсэстычнага трактату «Паўстанне Беларусі», філософа і публіцыста каталіцкага дыякана Пётру Рудкоўскага з ордна дамініканцаў і супракала ў розных кутках Цэнтральнай Еўропы і пры розных абставінах. У місіях дамініканскага ордну ў Кракаве і Вільню, дзе ён ладзіў беларускія біясці, у Вільні — выпадкова на вуліцы, у Мінску на рок-кніціце ў клубе, дзе ён гасцінна запрашаў за свой стolik таварышаў і надзяляў іх поснай піццай, у Варшаве ў Інстытуце Лазарскага, дзе ён працаўаў да апошняга часу. Але падчас усіх гэтых сустэрнічанняў і прысланістах, якія адбыліся пасля нашага з ім знаёмства, мне так і не ўдалося пазнаёміцца з Пётрам. Гэты спіцы і ціхі чалавек здаваўся мно не зневічайнай кветкай, дагэтуль невядомай батанікам. Вельмі карціла ўзім'ю рыдлётку і зірніцу на карані не-зразумелай расліны. Я вышытала ў Рудкоўскага, як называеца месца, дзе ён нарадзіўся, і аднойчы выправілася туды — знаёміцца.

Да папа Івана

У сярэднявеччы людзі верылі, што за гарамі-лісамі, недзе на Усходзе існуюць уладанні прэсвітэра Джуна (ён жа поп Іван). Дайсці да

руси, называюць Шанхай: у такіх дамах людзі жывуць адно ў аднаго на галовах, нібы кітайцы).

Сенсацыйны карані, дзеяя якіх я скоды дабіралася, адкрываюцца надта хутка. Я высыяцляю, што святаром Пётру Рудкоўскага зрабілі сям'я, школа, вуліца. Пасля вайны адна з сісцёр лягомі Марыі пайшла ў падпольныя жаночыя кіштгар, што стала прадметам зайдзрасці ўсей сям'і. Марыя таксама марыла стаці манахіні, але сёстры не дазволілі — маўляў, калі ўсе да Хрыстуса, хто на гаспадарцы застанецца? Дзіўчына выйшла замуж і нарадзіла пляшёра дзяцей. І калі ў 1978 годзе ў Яна і Марыі Рудкоўскіх з'явіўся хлопчык (у Беларусі кажуць — «пазняк»), неяк само собе меркавалася: ксёндз падрастрае.

Прагрэс душы

Пётра меў дзяцінства Далай Ламы. У хате Рудкоўскіх, заміж абароў з сямейнымі партрэтамі, вісіц здымак айца Апалаініра Зубялевіча — адзін з німіх наших святараў, які здолеў захаваць парапію нават за Саветы. З маленства дапамагаючы професійнага здзяленнем РБ, спачатку прыхехаў у Гродна. Вывяліся, што да пункта прызначэння ўціх 150 км, то бок 4 гадзіны павольным прыгараенным аўтобусам. Мяне ратуе папутка. «Знаечы, да ксяндыда едзеў? У Канвелішкі? Едзь-едзь. А дазвол у цябе ёсь?» — сэнс пытання кіроўцаў да мяне, толькі калі той падвёз мяне да пастаральнай аднакалейкі, што бляжыць між лясою, і перасаджвае да ўзыдзь «Ліда—Беняконі». З якога мяне роўна праць піцца хвілінай здымася памежны патруль, бо «дазволу» ў мяне няма. У мяне забіраюць дакументы, назув газеты «Новы час» перадаюць па рації начальнству аж у Гродна. Нарошчы мой лёс вырашаны. «Дзе яе ксёндз?» — «Вон той, у шортах», — «Вы яе ксёндз?» — «Ну, я», — «Дакументы... Ведаеце, дзе ў Канвелішках пагранцастава?» — «Ведаю», — «Дык вось, кац білж, як на 500 метраў, гэта да яе не падъехадзіла. Ну і дзень. Трапюю дуру сёняня з дызеля здымаем!»

Ранкам наступнага дня, выходзячы з дому ў сад, я аўтаматычна парушаю абязнанне наkonт 500 метраў. Во Канвелішкі — пуп беларускай зямлі, з усіх бакоў адкураны Літвой.

У Канвелішках Бог жыве

Пётра рос побач з Богам. Не ў сэнсе надзвычайнай пабожнасці яго сям'я і яго асабістай, а ў самым простым: з Богам у яго бацькоўмяжуюць падворкі. Богам у Канвелішках празвалі мяшсцовая дзіця, які любіць прыгавораваць: «Я Бог, я ўсё ведаю». Жонка гэлага чалавека, адпаведна, завучь Багінія, а дзяцей — Бажанітамі. Дом у Бога аранжавы, як і большасць дамоў у мястечку, — у гэты колер мяшсцовых фарбуюць нават машны і ровары. Некаторыя гаспадары ў супрацьвагу гэтым «памаранчавай рэвалюцыі» выбіраюць для хат іншыя яскравыя колеры — модныя ў гэтым сезоне пастаральныя тоны суседзяў з насычаным бардо і сакавітам бізюзо. Шэрты і біскoлeрныя стацьі адно забудовы грамадскіх: крама, дом культуры, школа ды загляненія катэджы ў цэнтры (якія тут, што, дарочки, традыцыйна для Заходняй Бела-

руські філософскі факультэт Ягелонскага ўніверсітэта ў Кракаве.

Беларусы Шанхаю

5 ліпеня — дзень, у які я трапіла ў Канвелішкі, мястечка нагадыў соннае царства. Папярэднія ноччу ўся ваколіца была на фасце ў Тракеях, на Карапанах і Маші Божай. Усе Канвелішкі паглоўна абаралі на сонцы падчас пілігрімкі, стамлілі і не выспаліся. Гэты час спадрэдзіў нейкую фізічна-духовую еднасць паміж Пётрам і ўсімі навокал яго — значна больш трывалую, чым, скажам, штамп а прапіцы. Я гэгада хлошаў-пагранкоў, якія мяне толькі што затрымалі. Большасць з іх таксама была сонная і абаралая. Да мяне дайшло: я не ў памежнай зону трапіла, я толькі што перасекла самую натуральную мяжу. Значна больш сур'ёзную за ту, якую тут так дбайна аховаюць. Фармальна я знаходзілася ў Беларусі — але ментальна я была на абласлотні іншай тэрыторыі. Пётра нарадзіўся ў Беларусі, якай Беларуссю ніколі не была. У большасці беларускіх літаратаў, у чым яны з гонарамі прызнаюцца следам за Альберам Камо, ёсьць адна радзіма — мова. Само собой, беларуская. У тутайшых таксама ёсьць прыгожая і вельчная радзіма — Касцёл. Само собой, польская. І ў гэтым сэнсе Пётра — тыповы жыхар памежнай зоны. У яго дзве радзімы.

У юнацтве Пётра меў свядомасць «паляка-беларусафіла». Семастоўна ў дзяцінстве выучыў польскую мову, што, нягледзячы на дакларатыўную польскасць, вельмі рэдка сустракаеца ў каталіцкіх рэгіёнах Беларусі. У Гродзенскай каталіцкай семінарыі яго, і без таго большага палітика, чым сам палітик, прыняліся апальчываць з новай інтэнсіўнасцю. Менавіта тады ён канчатковка адчучу сібе беларусам (у знак чаго знайшоў у семінарскай бібліятэцы падручнік літоўскай мовы і навучуцца яшчэ адной мове сваёму рэгіёну). Каб пабачыць, дзякуючы каму Пётра адчучу сібе беларусам першапачатковы, мы ідзём у Шанхай. Тут можна кватэрны супрацоўнікі Канвелішскай сярэдняй школы. Фізрук, які поле грады, пазнае Пётру па кроках. Настаўнік англійскай і беларускай мовы Генадзь Феліксавіч Даржынкевіч вінчуніз з поля і частую нас клубніцамі.

Людзей, якія нават у самых складаных палітычных і юстычных умовах адданы беларускай культуре, у краіне вельмі нішмат. Але яны ёсьць паўсяль — зінтоўваюць на краіну сектай накінталіт інтэрната. Менавіта праз яго Пётра калісці падключыўся да беларушчыны. Але Пётра пачаў пісаць забаўляльныя аповесці для школьнікаў сбіроў, спачатку па-руску, а потым на беларускай мове.

Тое, што і гэтае захапленне хутка прамінула, «ксёндз-празаік» сціпла і звышсамакрытычна лічыць шчаслем да літаратуры — як польскай, так і беларускай. Юны Рудкоўскі сеў, падумаў і вырашыў, што пастаў і празаікаў — Пётра пачаў пісаць забаўляльныя аповесці для школьнікаў сбіроў, спачатку па-руску, а потым на беларускай мове.

Ёсць тэмы, на якія з людзьмі духоўнымі гаварыць нафіцай. Нам дапамагаюць школьнікі дэйнікі вучня 10-га класа Піятра Рудкоўскага. Прынесены, каб прадмантраваць яўнай гуманітарнай схільнасці яго ўладальніка (трыўальна траякі

на фізіцы і хіміі, круглыя пяцёркі па мовах, літаратуры, гісторыі), ён выпадкова здрадзіўся і прыадчыне яшчэ адну таемніцу. Яшчэ падчас папярэдніх сустэрніц з Пётрам і ў Канвелішках, разглядаючы фотаздымкі, я заўважыла, што ў яго ёсьць адно хобі: сібраваць з дзяўчатамі. Нават ратаваць мяне ад бенякоўскіх памежнікаў Пётра прыехаў не адзін, а з сібробуй. Як выявілася падчас чытання дзённіка, ягоным хобі ёт старыяшніх класах было сібраваць з дзяўчатамі па перапісцы. З дзённіка выпадае адзін такі «сябробуйскі» ліст, чамусыці не адпраўлены. Напісаны шасціццарадовым Пётрам па ўсіх правілах курткава-голанінскіх, ін красамоўніх сведчыцца пра характар будучага дамініканца. Пасля семінарыі Пётра на некалькі год адтэрмінаваў рука палажэнне ў сун у разумах, ці ён гатовы да гэтага, але ўрэшце дыяканам зрабіўся.

«Як паказваюць сапраўднікі, 50 працэнтаў каталіцкіх ксяндзоў і манахаў хашелі бажаніца і мець дзяцей», — пішуць у інтэрнэт-навінах. «Лухта! — каментуюць такія навіны самі каталіцкія ксяндзи і манахі, — кожны з нас хачеў бы мець сям'ю». Служэньне Богу і людзям — тое, для чаго святар мусіць ахвяраваць наўважнейшым у жыцці кожнага чалавека. У якую бі краіну ці горад не накіраваў Пётру яго Орден, ён знаходзіць магчымасць часта бываць на радзіме. Падчас прыездзу дадому Пётра ў белых дамініканскіх шатах дапамагае на імшы ў касцёле. Касцёл поўніцца паненкамі. Гэта выглядае вельмі рамантычна.

Закапаць карані

Я выходжу ў сад, набліжаючыся такім чынам да Канвелішскай пагранцаставы на 498 метраў. Я не адзінай нелегалік пад яблынімі: падкапаўшы плот, тут зашыта гравіца, асцярожна азіраючы на гаспадароў, рудыя куры. Жыхары Канвелішак падзіляюцца на дзея ніроўныя групы: тэя, што маюць літоўскую або шэнгенскую візу, і тэя, што іх не маюць. Тэя, што маюць, ходзяць у літоўскія крамы па хлеб, закупілічыяго на ўсю родzinu. Кожны з іх павінен насыць у пашпарце безліч паперак і дамантраваць штамп а прапіцы на безліч КІП, які ўпрыгожваюць місцоўскае краіўды. Беларускія Віленччына на дзініза малялюцца вельмі містичнай, якіх я сустракала. Нягледзічы на блізу вільшыні, якіх я сустракала ў садзе.

Насуперак усім тэзам сталічных інтэлектуалаў, я не пачуваюся тут «паміж». Я пачуваюся тут «піцэ». І разумею адну дзіўную рэч. Нягледзічы на адзіленасць ад дамініканскіх цэнтраў і спецыфічны статус, тутайшніх жыхары — гэта самыя ліberalныя паводле погляду грамадзянині маёй краіны, якіх я сустракала. Нягледзічы на блізу вільшыні, якіх я сустракала ў садзе.

«Вось вы едзеце да свайго ксяндза. Едзь-едзь. А як прыедзе, запытайцеся, калі вяселле ў германішках. Есць тэмы, на якія з людзьмі думаніні гаварыць нафіцай. Нам дапамагаюць школьнікі дэйнікі вучня 10-га класа Піятра Рудкоўскага. Прынесены, каб прадмантраваць яўнай гуманітарнай схільнасці яго ўладальніка (трыўальна траякі

* Слова «святар» у гэтым артыкуле ужываецца ў больш широкім значэнні, як сінінім слова «духовік»

► ТАЯМНИЦЫ ГІСТОРЫ

ВЯРТАННЕ СТРАЧАНАЙ СПАДЧЫНЫ

Аляксей ХАДЫКА

Напрыканцы чэрвена прайшлі 178-я ўгодкі буйнейшай бітвы нацыянальна-вызваленчага паўстання 1830–1831 гадоў у Беларусі і Літве, падчас якога патрэзультычна настроеныя праdstаўнікі шляхты змагаліся са зброяй у руках за аднаўленне незалежнай ад Расійскай імперыі дзяржаўнасці свайго былога гаспадарства — Вялікага Княства Літоўскага.

Страчаныя каштоўнасці

На Панарскіх узгорках атрады буйнейшага корпуса беларуска-літоўскіх паўстанцаў галоўнакамандуючага генерала А. Гелтуда, які належаваў да 12 тысяч ваяроў, сыштіся ў бойны з 26-тысячным расійскім войском. Сышлі, каб напанесці ворагу страты ў 364 жаўнеры (палегнія з боку паўстанцаў не былі падлічаны), і ўсё ж такі саступіць, а затым пакінуць апанаваную ворагам радзіму прац прускую мяжу. Частка змагароў на чале з генералам Г. Дэмбінскім праз Смаргонь, Дзярэчын і Белавежскую пушчу адъехалаў ў Польшчу, дзе польска паўстання, прыдушинае ў Беларусі напрыканцы лета, палала яшча ўвесень.

Я прыгадаў звязаную з паўстаннем дату не столькі для таго, каб чарговы раз сашанаўчы гонар яго герояў. Наступствамі паўстання сталіся не толькі чалавечыя ахвяры і эміграцыя патрэтаў, але і вялізныя страты культурных каштоўнасці, што вывозіліся з канфіскаваных маёнткаў. У спісах карцін, якія пакінулі коллекцыі пейзажных Эрмітажа і Акадэміі мастацтваў, налічвалася 287 карцін выдатных еўрапейскіх майстроў XVI–XVIII стагоддзяў (Франка Франчыя, Паола Веранеза, Саламона і Якуба Рэйсліяў і іншых), а таксама сімейных партрэтў. А яшчэ рукапісы, стародрукі, рэчы з золата і срэбра — спіс ювелірных і дакаратыўных партрэтў.

Варшаве, і таму называеца пістападаўскім. Сирод беларуска-літоўскіх удзельнікаў падзеі у Польшчы вылучаўся Людвік Міхал Пац (1780–1835). Ён ваяваў супраць Расіі яшча ў 1812–1813 гадах камандзірам эскадрона лёгкай конніцы напалеонаўскай арміі, з прыходам якой патрэшы звязвалі даромнай надзея на аднаўленне Рачы Паспалітай з Канстытуцыйным 1791 года.

І ў 1830–1831 гадах Пац не змог не апнінуцца ў шэрагах завадтараў баракьбы, зрабіўшыся часовым галоўнакамандуючым, сенатарам-вяводам і сябрам Адміністрацыйнай рады ў Варшаве. Пасля паразы паўстання яго чакала эміграцыя, а на радзіме засталася ладная спадчына — палацы ў Вільні і Гродні, маёнткі Ражансцы і Гарадзішчы, а таксама ў Даўгіпудах, Рачках і Мазурках у колішніх заходніх землях ВКЛ, цяперашняй Беласточчыне.

Менавіта ў Даўгіпудах находзіўся значны маастракт збор. У яго ўваходзілі творы античнай і класіцыстычнай скульптуры, галандскага, фланандскага і італьянскага жывапісу, значная галерэя продкіў, калекцыя старавецкай зброеi з дакументамі. Пад пагрозай канфіскаты пасля паўстання гаспадар схаваў шэдзёры па кляштарах, касцілах і знёмы — у ксяндзоў у Рачкаве і Янаўцы, у прафесара Варшаўскага ўніверсітэта А. Бланка. А частку вывез у Парыж. Аднак уладам удалося адшукваць значную іх колькасць — толькі з Рачкай 169 твороў былі выстаўлены на аукцыён (у 1835 годзе) або пушчаны на патрабы новага гаспадароў.

Калекцыя дзвюх сём'яў

У хуткім часе з Францыі вярнулася дачка і адзінай спадчынніцы мяцежнага генерала Людовіка Пац. Выхышчаны замуж за ўладальніка палаца ў Высокім Літоўскім калі Камянца на Берасцішчыне Ксаверыя Сапегу (зводнага брата ўладальніка Дзярэчына Яўстаха), пасля 1840 года яна пасялілася ў гэтым маёнтку. Менавіта тут аddyяналіся паразіткі славуных калекцый дзвюх сём'яў. Людовіка прывезла сюды ў 1845 годзе зборы з Францыі, а праз два гады — 40 карцін і скульптур, выпадкова не канфіскаваныя ў Рачках.

На жаль, і надалей маастракт скарбы чакаў наўпросты лёс: новыя гаспадары пасля чарговага паўстання 1863 года зноў выязджаюць у Францыю, селячыся ў сімейным палацы ў Бераць. З імі едуть і маастракт вторы. Сын Ксаверыя і Людовікі, Людвік Сапега, у 1904 годзе праадае 115 карцін заходніеўрапейскіх майстроў са шматлакутнай сімейнай спадчынай на аукцыёне ў Мінск у складзе вы-

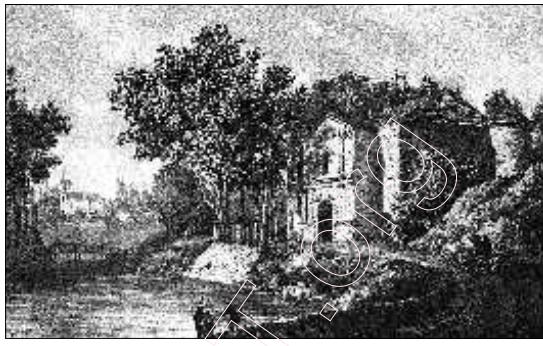
Людвік Michał Пац (1780–1835), гравюра XIX ст.

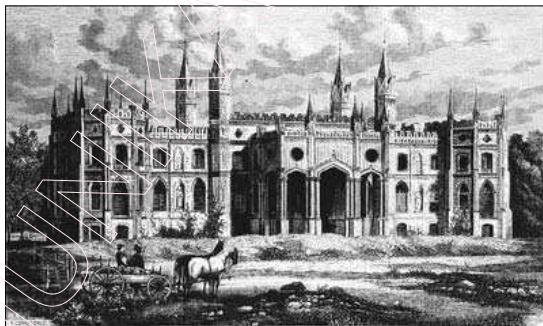
Партрэт Марыі Патоцкай пэндзля Л. Горавіца

Партрэт Казіміра Michała Паца.

Палац у Высокім Літоўскім, гравюра паводле мальонка Напалеона Орды 1876 г.

Палац у Даўгіпудах. Гравюра XIX ст.

Не ўсе скарбы, аднак, пакінулі Высокіе Літоўске ў заходнім накірунку, застаўшыся ў дачкі Ксаверыя і Людовікі, Марыі Сажежанкі, у замужжы — Патоцкай. Больш за тое, яе сын Якуб Патоцкі пазней выкупіў некаторыя сімейныя рэліквіі на тым самым аукцыёне 1900 года.

Пасля смерці графа Якуба (1934 год) па ўсамененіе творы альбомілі Нацыянальнаму маастрактамузею ў Варшаве — з пазнаміртвіем 1845 года (першае вяртанне з Францыі), аўкцыёну ў Парыжы і ...інвентарызацыі, праведзенай у Высокім. Менавіта такія азначэнні, белай фарбай на фонівым баку твораў, але без адзнак, што сведчаньце пра перамірчэні з мяжу, носіць сімейныя паразіткі Пацай і Сапегаў з так званай «польскай калекцыяй» у Смоленскім дзяржаўным музеі-запаведніку. Шлях гэтага збору, які налічвае каля 50 твораў, з землі ў Смоленск, куды яны патрапілі ў часы першай сусветнай вайны, забытыні: бракае дакумента.

Перліны Пацай і Сапег

Днямі ў Мінску адбываўся сарадынны цуд. Некаторыя маастрактія перліны, аскепкі спадчыны Пацай і Сапег, якія алаеўшы ў часы другой сусветнай вайны і адрастоўрэваныя ў апошні час, прыехалі ў Мінск у складзе вы-

ра, у Вільні Сапегу чакалі троумфальныя брамы і ўрачысты прыём. Магчыма, тады паўстаў першызор параднага партрэта, на якім фігура Славы з трубой карануе коннага гетмана лаўровым вінком на фоне вайсковай баталіі. Гэтая рэпліка аналагичнай выявы гетмана з калекцыі Дзяржавнага гістарычнага музея ў Маскве, як і папярэдні партрэт, патрапіла ў Беларусь упершыню за доўгі дзесяцігоддзі.

Наведаўшы зараз музей на Маркса, 12, можна ўбачыць і рамантаны вобраз спадчынніцы Сапегаў і Пацай Марыі Патоцкай пэндзля Леапольда Горавіца (канец XIX стагоддзя), і палац XVII стагоддзя «Баль у польскім замку». Звычайнай яны аздабляюць музей-садзібу кампазітара Michał Glinki ў Наваспаскім калі Смаленска, нагадваючы пра беларуска-польскую карані яго сям'і.

На адкрытым экспазіцыі дыэрктарка Смаленскага музею, сама беларуска і «пасол беларускай культуры» ў Расіі Надзея Валасіянкова з хвалівінам казала пра няпросты лёс смаленскіх экспанатаў, буйнейшага забору ў паўмільёна адзінак захоўвання. Яна звойвала, што Смаленск — горад, не чужы беларускай гісторыі, — працягнамі аўтарызм пасля жыве «ў адзінай культурнай ёўрапейскай прасторы» з Беларуссю. Таму і 61 твор у мінскай экспазіцыі падабраны, як і залі старасвешцага палаца, як гэта было ў Пацай з Сапегамі. Апрача сімейных партрэтаў — біблейскія і гістарычныя сюжэты, жывапіс маастракт фланандскай, галандскай, французскай, німецкай школ. Краіўд Смаленск XIX стагоддзя, вобразы смаленскіх святароў і кіпчуцу, і нямалі прадметаў дакаратыўна-ўжытковага маастрактва: кубкі, браціны, вазы, статуэткі, якія адраждаюць атмасферу сядзібнага інтэр'ера. І перліны выставы, «нацыянальны гонар Беларусі», чатыры слуцкія паясы майстэрні Лівона Маджкарскага і іх імітаты з польскай перспірні Якуба Паскаліса.

Адчыніўшы экспазіцыю ў 65-я ўгодкі вызвалення Мінска ад немцаў у 1944 годзе, смаліні зрабілі беларусам нашмат больш духоды падарунак, чым прынёс пампезны бліск афіцыйных сяяцаваній апошніх дзён. Беларусы залішылі шмат страціла ў паўстаннях XIX стагоддзя, у рэвалюцыйных і войнах XX. Многае вывезенна ў Расію, многае расцерпілася па свае. Вяртанне магчымасці бачыць кожную адзінку страчанай нацыянальной спадчыны для нас мае вялікае значэнне. А Расія мae вялікія магчымасці вяртання Беларусі сваіх культурных запазычанасцяў перад ёй.

Людвік Michał Пац

Паўстанне ў Польшчы выбухнула раней, чым у Беларусі, — уnoch на 29 лістапада 1830 года ў

ЦІКАВА

РАЙДЭРЫ БЕЛАРУСКІХ ЗОРАК

Нядуна дырэктар «Славянскага базару» Радзівон Бас выказаў сваю незадаволенасць райдэрам пераможцы «Ёўрабачання—2009» Аляксандра Рыбака. Для артыста патрабавалася «эдаровае, свежае, пайнавартаснае харчаванне»; 10 бутэлек піва, бутэлька віна, большъ за 70 бутэлек вады і напояў, кава, сок, гарбата і жавальна гумка. Акрамя таго запоўнены, аплачаны міні-бар ва ўсіх нумерах каманды Рыбака. З ежы — садавіна, арэхі і кілаграм шакаладу.

«Бўрарадыў» вырашыла да-ведацца, якія райдэры бываюць у беларускіх зорак. Напрыклад, «Сібры» просіць 1 нумар «плюс», 2 нумары паўлюкс і 7 аднапакаёвак. Таксама ў райдэры «Сяброў» адразу пасля пераліку шматлікай апаратуры, патрэбнай для жывога гуку, музыкі просіць два прайгравальнікі мінідышкаў. Дарачы, невыкананне райдэру можа прывесці да адмены канцэрту. Але беларускія выкананцы засюды гатовыя знайсці кампраміс з арганізаторамі. Напрыклад, маастацкі кіраўнік дзяржаўнага ансамбля «Песняры» Вячаслаў Шараў погугуле не памятае бытавога райдэру гурта. Маўляў, музыкаў цікавіць толькі абсталяванне, а ёсць астатніе іх не турбе.

Самы актыўны беларускі гурт «Ляпіс Трубіцкій» таксама не цікавіць бытавыя ўмовы. Галубоная — каб музыкам не перашкоджалі рухацца паводле гастрольнага графіку, — расказаў прадзюсер «Ляпісаў» Яўген Калмыкоў: «Справа ў тым, што ў «Ляпісаў» шмат канцэртаў, і галубоная — не тармазіць іх рух. Яны павінны спача і павінны паесці, але пала — вегетарыянны. Нікіх спецзамоў няма, усё сэрэднеарыфметычнае. Як яны рухаюцца, якія ў іх нумары, якая ежа, якія напоі піць — мы на гэта не звараем увагі».

У выніку можна сказаць, што беларускія музыкі патрабуюць ад арганізатораў няшмат і амаль заўсёды можна з імі давоміцца. Складаней сітуацыя з замежнымі зоркамі, з якімі бываюць і бытавыя складанасці. Напрыклад, знайсці нешта такое, чаго ў Беларусі няма і ніколі не было.

Даведка:

Райдэр — гэта спіс патрабаванняў зорак да арганізатораў канцэртаў. Сама паняцце з'явілася ў 20-х гадах мінулага стагоддзя. Мала хтадзе, што звычайнікі райдэры пішуць менеджеры артыстаў. Апошні могуць чавэт не ведаць «сваіх» пажаданняў.

Пра самыя запамінальныя пункты райдэраў замежных артыстаў, і чаму яны патрабуюць значна больш за беларусаў, расказаў дырэктар прадзюсерскага цэнтра «Клас-клуб інтэртэйнмэнт» Генадзь Шульман:

«Ціпер у мене на руках райдэр Джона Лорда (адзін з самых уплыўовых клавішнікаў у рок-музыцы, удзельнік гурту «Deep Purple», з 2002 года займаеца сольнай кар'ерай), які запрасіў паводле тэхнічнага рапорту такі раяль, якога ў Беларусі ўвогуле німа. А два гады таму, калі рабілі канцэрт Дэвіда Кавердэйла (вакаліст гурту «Deep Purple» і «Whitesnake»), ён папрасіў такі від казінага малака... Скажам, дзякую багу, што ехалі сібры з Лондана, якія адтуль і прывезлі малако для спевака. Проста замежныя зоркі прызыўчыліся, што ў нармальных гарадах і краінах іх патрабаванні выконваюцца, а ў нас з гэтым узікаюць проблемы».

Згодна са словамі Шульмана, у выпадку невыканання хадзя б аднонікі пункті райдэраў арганізатору можа чацака не толькі вілікай няўстойка, але і адмена канцэрту. Праўда, з прадзюсерскімі цэнтрамі такога не бывала.

Шульман прызнаецца: да Беларусі пакуль папросту не даехалі сапраўдныя мега-зоркі з шаленістымі райдэрамі. Напрыклад,

Пол Макартні. Рокер не толькі не ўжывае мяса, але забаране ўсім супрацоўнікам канцэртнай пляцоўкі на яго вачах есці прадукты жывёльнага паходжання. Дарэчы, мэбля для экс-бітага не павінна быць абавіта натуральным скрублем: выключна натуральнымі тканінамі, нават без малонкаў. Улічваючы высокія кошты на квіткі, яшчэ да з'яўлэння Макартні на сцене арганізаторам неабходна закрыць тканінай усе вольныя месцы ў запі.

Райдэр Igi Попа можна ўвогуле чытаць як маастацкі твор — бо ў ім больш жарту і здзекаў, чым сум'язныя патрабаванні. Напрыклад, спявак патрабуе штодня прыносіц да яго ў нумар брокалі, якую башткі панк-року не пераносіць. Маўляў, ён будзе выкідаць капусту і тым самым уздымама настрой. Таксама кала гатыя яго павінны сустракаць сем карлікаў на «Ягуары» і суправаджальца пляцоўкі.

Німала праблемаў узікае і з райдэрам Наомі Кэмбел, якай патрабуе прадзесяную масажыстку не старэйшую за 16 год. А гурт «Bloodhound Gang» патрабуе, каб у грымёрцы стаялі вазы з M&M's любога колеру, аркамія карычневых. То бок, арганізаторам трэба рукамі выбіраць з пачас цукеркі гэтага колеру. Паводле «Бўрарадыў»

НАВІНЫ КУЛЬТУРЫ

«ЗІМОВЫЯ СЮЖЭТЫ»

У Мінску, у Гарадской маастацкай галерэі твораў народнага мастака Беларусі Леаніда Шчамялёва, праходзіць выстава 16 акварэльных пейзажаў мінскага мастака Уладзіміра Гераўкера «Зімовыя сюжэты».

«Хтосьці палічыць дзіўным, што тэмай летніх выставы пейзажнага жывапісу стала зіма, — адзначыла дырэктор галерэі Таццяна Бембель. — Філософская і пэтычнай традыцыя разглядае поры года і іх змену як метафору этапу чалавечага жыцця: часам напаўнене пейзажамі, большъ глыбокім энсамблем мудрагелістай сюжэтасці шматфігураных палотнаў».

Акварэлі Гераўкера стрыманыя і часам змрочныя, лаканічныя кампазіцыйных, танальных і колеравых рашэннях, тэхнічных прыёмах. Падкраслене пазбяганне спецефекту адпавядае «зімоваму» філософскаму настрою: смешна і амарална мітусіца перад «вёлічыннымі рымсамі прыроды, што памірае». Аўтарская пазіцыя маастака сущадосці з бізікі для класічнай школы разуменім пейзажу, што ідзе ў расійскім жывапісу ад Ісаака Левітана або, у некаторых момантах, ад работ беларускага майстра пейзажу Вітала Цвіркі, адзначыла маастацтвазнану.

Уладзімір Гераўкер піша акварэлю ўсё свядомае жыццё (нарадзіўся ў 1947 годзе ў Мінску, у 1975 годзе скончыў Беларускі тэатральна-маастацкі інстытут).

«Як і ў большасці акварэлісту, яго раман з вадзянымі фарбамі — занятак для душы. Такое стаўленне да акеяралі характэрна нават для самых «акварэльных» краін, скажам, для Вілікабрытаніі, дзе тэхніка акварэлі стала для маастакаў арыстакратычным хобі, якое мае на ўзве наяўнасць сур'ёзнага заняцку», — сказала Таццяна Бембель.

Выстава працягне да 30 ліпеня.

ШАЦІЛІНСКІ ВОСТРАЙ

Завяршаюча археалагічны даследаванкі Шацілінскага Вострава — умацаванай сядзібы XVI стагоддзя на правым беразе Бярэзіны на тэрыторыі цяперашняга горада Светлагорска.

Пра гэта паведаміў навуковы кіраўнік раскопак Сяргей Рассадзін, доктар гістарычных науک, член Геральдycнага савета пры презідэнце Беларусі.

Шацілінскі Вострай, які документальна датуецца 1560 годам, з'яўляецца гістарычным ядром сучаснага Светлагорска, які да 1961 года называлася Шацілкі. Пасяленне існавала тут ужо з VI стагоддзя, а некаторыя знаходкі адносяцца да V стагоддзя — першыя артычныя.

Як зазначыў вучоны, трэці год на тэрыторыі Шацілінскага Вострава, плошчай прыкладна 250 квадратных метраў, вядуцца раскопкі, якія падтрымліваюцца грамадскасцю горада, кіраўні-

твам вобласці і рабёна, а таксама Светлагорскага дзяржаўнага індустрыяльнага каледжа. У сёлетні археалагічны сезон запланавана завяршэнне раскопак.

«По выніках археалагічных даследаваннў і пісанін аналагічных драўляных умацаваных сядзіб беларускіх шляхты XVI—XVII стагоддзяў грамадскасць горада працаноўвае ўладам ажыццяўві і гістарычную рэканструкцыю. Шацілінскага Вострава з агародкі, садам і гаспадарчымі пабудовамі», — паведаміў вучоны. Паводле яго слоў, у адноўленай сядзібе пла-нічніца размісціць археалагічную экспазіцыю Музея гісторыі Светлагорска і выставу мясцовых рамёств.

«МІЛЕНІУМ ЛІТВЫ»

Аргамітэт «Міленіум Літвы» рыхтуе да выдання энцыклапедычны ілюстраваны дэведнік, прысвечаны 1000-годдю першага ўзгадвання племені літваў ў юмецкіх Кведлінбургскіх аналах, паведаміў 14 ліпеня на прэс-канферэнцыі ў Мінску намеснік старшыні аргамітета маастак Мікола Купава.

Паводле яго слоў, у дэведніку будуть адлюстраваныя як матэрыйялы навуковых даследаваннў беларускіх вучоных, якія займаюцца вывучэннем праблемы становлення Вялікага

княства Літўскага, так і творы айчынных маскоў і літаратарапа на гэтай эмблемы.

Як адзначыў Купава, у пачатку верасня ў сталіцы адбудзеца фотавыставка, прысвечаная тысячагоддзю першай пісмовай згадкі назвы «літва», а 22 кастрычніка ў сталічным Палацы маастацства — нацыянальная маастацкая выставка «Міленіум Літвы». У праграму выставы, якая праvodзіцца сумесні з беларускімі саюзами маастакаў і размесціца ў сімізах палаца, уключаны маастацкі конкурс для дзяяці і младзі «Літва тысячагоддзовая — нашы родныя краін», рыцарскі турнір, а таксама фестываль беларускай музыки, песні і падзілі. Сярод мерапрыемстваў фестываль — конкурс «Прэм'ера твору» (31 кастрычніка), канцэрт аўтарскай песні (8 лістапада) і заключны канцэрт (15 лістапада).

Паводле слоў старшыні аргамітета, доўгата гістарычных наўку прафесара Анатоля Грыцкевіча, міленіум у большай ступені тычыцца не першай пісмовай згадкі назвы «літва», а 22 кастрычніка ў сталічным Палацы маастацства — нацыянальная маастацкая выставка «Міленіум Літвы». У праграму выставы, якая праvodзіцца сумесні з беларускімі саюзами маастакаў і размесціца ў сімізах палаца, уключаны маастацкі конкурс для дзяяці і младзі «Літва тысячагоддзовая — нашы родныя краін», рыцарскі турнір, а таксама фестываль беларускай музыки, песні і падзілі. Сярод мерапрыемстваў фестываль — конкурс «Прэм'ера твору» (31 кастрычніка), канцэрт аўтарскай песні (8 лістапада) і заключны канцэрт (15 лістапада).

Паводле слоў старшыні аргамітета, доўгата гістарычных наўку прафесара Анатоля Грыцкевіча, міленіум у большай ступені тычыцца не першай пісмовай згадкі назвы «літва», а 22 кастрычніка ў сталічным Палацы маастацства — нацыянальная маастацкая выставка «Міленіум Літвы», каб нагадаць усім: у свой час нашы праодзі зваліся па беларусам, а русінамі або літвінамі», — адзначыў Грыцкевіч.

Марат Гаравы, БелаПАН

Новы Час

Масава-палітычная газета

Выдаецца з сакавіка 2002 г.

Галоўны рэдактар Алена Анейсім
Шэф-рэдактар Аляксей Кароль

Пасведчанне аб зарэгістрацыі № 1798 ад 12 верасня 2008.

ЗАСЧАВАЛЬНИК: Мінскай гарадской арганізацыя ГА ТБМ імя Ф.Скаріны. Адрас: 220005, г. Мінск, вул. Румянцева, 13. Тэл.: +375 29 651 21 12, +375 17 20 19 71. почтачес@gmail.com; www.novychas.org

ВЫДАВАЦЬ: Прыватнае выдавецтва кніг «Час навінай».

Пасведчанне №64 ад 12.01.2007 г.

АДРАС РЭДАКЦІІ І ВЫДАЎЦА: 220012, г. Мінск, зав. Інструментальны, 6-214. Тэл.: +375 29 651 21 12, +375 17 20 19 71. почтачес@gmail.com; www.novychas.org
НАДРУКАВАНА ў друкарні УП «Плутас-Маркет». Мінск, вул. Халмагорская, 59 А.

Замова №

Падпісаніа да друку 17.07.2009. 8.00.

Наклад 5050 асобонік. Кошт свабодны.

Радзівільскі міністэрства культуры і культуры.

Пры вынаходжанні матэрыялаў газеты спасылка на «Новы Час» абавязковая.

Рукапісы рэдакціі не вартае і не разынгнаваць.

Чытальцкая пошта публікуецца паводле рэдакцыйных меркаванняў.